

MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA ALS
CARRERS AVINGUDA DEL PORTAL DE L'ÀNGEL, 1-7, 2-
6, 44 / PLAÇA NOVA, 5 / CARRER DE CUCURULLA, 9 /
CARRER DELS ARCS, 2-10 / PLAÇA DE CATALUNYA,
16B / CARRER DE FONTANELLA, 2.

CIUTAT VELLA

BARCELONA (BARCELONÈS)

(Codi Servei d'Arqueologia de Barcelona 087/21)

Núm. Exp. DGPC 2021/1-33385

Del 28 de juliol al 1 d'octubre de 2021 / 1-33385 i 1-35500

Del 4 al 15 d'octubre de 2021 / 3- 35665

Del 21 d'octubre al 19 de novembre de 2021 / 4- 35749

Arqueòleg director de la Intervenció

Raül Martínez Toledano

Gestió de la Intervenció:

Marta Fàbregas Espadaler

ATICS S.L.

Barcelona, Octubre de 2023

ÍNDEX

1.FITXA TÈCNICA.....	pàgs.1
2. INTRODUCCIÓ.....	pàg. 2
3.MARC GEOGRÀFIC.....	pàgs.3-9
4. ANTECEDENTS HISTÒRICS I ARQUEOLÒGICS.....	pàgs.10-16
5. MOTIVACIONS I OBJECTIUS DELS TREBALLS.....	pàgs.18-22
6. METODOLOGIA.....	pàg.19
7.-DESENVOLUPAMENT DELS TREBALLS.....	pàgs.20-
8.-CONCLUSIONS.....	pàgs.77-78
9.-BIBLIOGRAFIA.....	pàgs.79-80
ANNEX 1 -REPERTORI ESTRATIGRÀFIC.....	pàgs.81-115
ANNEX 2-ÍNDEX DE FOTOGRAFIES	pàgs.116-120
ANNEX 3 -DOCUMENTACIÓ GRÀFICA	

1. FITXA TÈCNICA

NOM DE LA INTERVENCIÓ	AVINGUDA DEL PORTAL DE L'ÀNGEL, 1-7, 2-6, 44 / PLAÇA NOVA, 5 / CARRER DE CUCURULLA, 9 / CARRER DELS ARCS, 2-10 / PLAÇA DE CATALUNYA, 16B / CARRER DE FONTANELLA, 2
UBICACIÓ	Districte de Ciutat Vella, Barcelona
COORDENADES UTM Fus31N amb Datum ETRS89 (UB/ICC)	X: 430907.0 / Y: 4581842.6 X: 430948.5 / Y: 4581756.4 X: 430927.0 / Y: 4581825.6 X: 431034.3 / Y: 4581769.1 X: 430744.8 / Y: 4582057.4 X: 430751.5 / Y: 4582026.6
CONTEXT	Zona urbana
TIPUS D'INTERVENCIÓ	Preventiva terrestre
CLASSE D'ACTIVITAT	Control i/o excavació
DATES D'INTERVENCIÓ	Del 28 de juliol al 19 de novembre de 2021
PROMOTOR	Enel i Aigües de Barcelona
EQUIP TÈCNIC	Direcció: Raül Martínez Toledano Gestió de la intervenció: Marta Fàbregas Espadaler Dibuix: Àlex Moreno

2. INTRODUCCIÓ

En la present memòria es recullen els resultats de la intervenció arqueològica preventiva portada terme al carrer dels Arcs 2-10 avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44, plaça Nova, 5, carrer de Cucurulla, 9, plaça de Catalunya, 16b i carrer de Fontanella, 2. Les obres es dugueren a terme per tal de renovar la xarxa dels serveis d'aigua i d'electricitat (Fase III) per part dels promotors de l'obra, que són: Aigües de Barcelona i ENEL. Les rases tingueren una amplada d'1 metre, que es dividiren en dos segments de 0,5 metres i que, en funció del tipus de servei a canalitzar, la profunditat variava entre els 0,80 metres i 1,40 metres. No obstant, aquestes diferències de cota només quedaren reflectides en el projecte, ja que a nivell pràctic la rasa va acabar tenint la mateixa profunditat pels dos serveis, tant per la col·locació d'una canonada d'aigua, com pels 6 tubs corrugats destinats al cable elèctric.

Degut la importància arqueològica i històrica d'aquesta zona es va prendre la decisió d'efectuar un control arqueològic, la direcció arqueològica de la qual (Codi Servei d'Arqueologia de Barcelona 087/21) fou assumida per l'arqueòleg Raül Martínez Toledano de l'empresa d'arqueologia ATICS SL Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric i amb la supervisió del Servei d'Arqueologia de l'Ajuntament de Barcelona. L'objectiu de la mateixa fou efectuar un control de les obres a realitzar per tal de detectar, documentar i així realitzar un estudi de les possibles restes conservades al subsòl, amb el corresponent recull de la informació històrica necessària per tal d'ampliar els coneixements vigents de la ciutat sobre èpoques anteriors, i finalment l'avaluació de les restes que podrien quedar afectades per les obres.

L'actuació arqueològica consistí per una banda, en el control visual de la realització dels treballs de buidat manual i per l'altra, en l'excavació manual per part de la direcció tècnica quan les característiques de la terra estreta o l'aparició d'estructures construïdes així ho requerien.

3. MARC GEOGRÀFIC

Situació del jaciment.

La intervenció es troba dins de l'entramat urbanístic de la ciutat de Barcelona, concretament el que s'anomena el districte de Ciutat Vella. Es dugué, en particular, a terme l'espai públic de l'avinguda del Portal de l'Àngel, a l'alçada dels números 1-7, 2-6 i 44, davant del número 5 de la plaça Nova, al carrer de la Cucurulla al número 9, al carrer dels Arcs, entre els números 2-10 i al número 2 del carrer de Fontanella, al districte de Ciutat Vella, Barcelona.

Fig.-1- Ubicació de la intervenció arqueològica.

Puig de les Fàlzies...). Damunt d'aquest substrat s'assenta el material quaternari del qual s'han diferenciat dues unitats²:

La plataforma superior: s'inicia des del peu de la Serralada del Tibidabo i baixa fins al mar. Aquesta, que està molt afectada per l'acció dels torrents, és on s'assenta la ciutat, sobre tot el sector antic. En el substrat presenta argiles i sorres grogues pliocèniques damunt de les quals trobem els derrubis quaternaris molt potents, graves anguloses dins d'una matriu d'argiles vermelles que provenen de la zona del Tibidabo per aportacions torrencials.

La plataforma baixa va del graó o talús erosiu de 20/30m de desnivell fins a la línia de costa. Està constituït per la formació de les terrasses i deltes dels rius Llobregat i Besòs.

L'acció sedimentària de la plataforma presenta una sèrie de característiques que han permès definir-la com un procés cíclic. Sembla que allà on l'efecte dels torrents no ha estat tan violent, es poden diferenciar tres nivells que es superposen quasi sempre en el mateix ordre i que es repeteix cíclicament unes tres vegades, és per aquest motiu que se'l coneix com "tricycle". Aquests nivells son de baix a dalt; un primer nivell d'argiles vermelles de procedència col·luvial, conseqüència d'un sòl format en condicions de clima tropical (combinació de fases humides i seques), un segon nivell de llims groguencs d'origen eòlic, loess, formats en un clima sec i fred. Un tercer nivell format pel torturà, aquestes crostes calcàries s'haurien format en períodes de transició entre els dos climes anteriors, és a dir, més humit que durant el loess perquè hi hagués circulació de carbonat càlcic, però més càlid que el primer nivell, per tal que s'evaporés l'aigua.

En aquests nivells anirien incidint els diferents torrents i rieres, encaixant-se i produint formacions al·luvials i col·luvials de llims i argiles poc consolidades, la qual cosa explicaria l'aparició esporàdica de llengües de còdols i graves que trenca aquest cicle.

Context geogràfic.

² SOLÉ, L. 1963

El jaciment s'ubica dins del Pla de Barcelona, una de les unitats morfològiques que configuren el territori, anomenat Barcelonès, que s'estén des de la costa mediterrània a la Serralada Litoral, concretament entre el tram de la serra de Collserola i els estrets de Martorell i de Montcada, per on els rius Llobregat i Besòs respectivament van a sortir a la mar amb la formació dels seus deltes. D'aquesta manera el territori presenta dos elements morfològics clars: la serra de Collserola i la plana.

La Serra de Collserola, composta per granits i esquistos, presenta unes altituds molt moderades, entre els 300 i 500 metres, destacant el Tibidabo que arriba als 512m. Al nord, aquesta carena comença sobre el riu Besòs amb el turó d'en Manyoses (210m) i al sud-oest destaca el puig de Sant Pere Màrtir com a darrera elevació (399m). La carena presenta diversos passos de muntanya que possiblement han servit de vies de comunicació al llarg de la història. És el cas del Collserola, entre el Tibidabo i el turó de Santa Maria; el Portell de Valldaura a la capçalera d'aquesta vall; el Forat del Vent i el coll de la Ventosa prop del turó Blau; i el coll de Vallvidrera a la capçalera de la riera Blanca³.

El Pla de Barcelona es troba obert al mar i limitat per la Serralada Litoral i al sud per la falla que segueix des de Garraf i el turó de Montjuïc (que és el punt més elevat, 173m) fins al turó de Montgat, més enllà del Besòs. Aquesta falla és visible a través de l'esglaó, d'uns vint metres, que sembla separar l'eixample de la ciutat vella i que es documenta en la morfologia urbana: la baixada de Jonqueres, la Via Laietana i els carrers de les Moles, d'Astruc, de Jovellanos.

Arran d'aquest esglaó s'ha dividit la plana en dos sectors:

Plana alta: va des de la Serralada fins aquest esglaó, la qual es caracteritza per una cota de 20 msnm i amb una pendent del 4%. Aquesta està formada per el sòcol paleozoic damunt del qual, l'acció de les distintes rieres, han aportat materials detrítics diversos.

Plana baixa: aquesta s'estén des de l'esglaó fins a la costa i presenta un escassíssim pendent (0,35%). La seva formació és de caràcter al·luvial, materials aportats per les rieres, les corrents marines i sobretot per l'acció dels rius Besòs i Llobregat, amb la formació de les seves planes deltaïques. En aquesta zona es formarien els estanys i

³ PALET, J.1994

aiguamolls tan típics de la costa mediterrània que, a mida que la línia de costa avança, anirien desapareixent.

L'acció antròpica també hauria contribuït amb la dessecació d'aquests elements. Alguns d'aquests estanys han estat documentats en èpoques més recents dins de la història, com són els casos de la Llavineria a la zona de Sant Martí, el de Banyols als passeigs de Sant Joan i Lluís Companys, l'estany del Port o el del Cagalell que es situa per la zona de Sant Pau.

En aquesta plana es distingeixen petits turons arran de mar que tenen el seu origen en els plegaments de dipòsits marins del miocè i el pliocè⁴. És en el cas de la muntanya de Montjuïc, del turó dels Ollers, del sector dels carrers d'Escudellers i Nou de Sant Francesc, de les Falzies on es localitza l'antiga Llotja i del Tàber, on s'assentava la ciutat romana. El constant progrés de la línia de costa degut a l'aportació dels arrossegaments del Besòs i al corrent marí tangencial a la costa que aporta terres del Maresme, van contribuir al rebliment d'estanys i aiguamolls i van anar encerclant aquests turons, passant a formar part de la terra ferma.

Pel que fa a la xarxa hidrogràfica d'aquesta zona podem assenyalar que respon a les típiques característiques d'una xarxa mediterrània. Per un costat tenim els dos rius que delimiten el Pla: el Besòs i el Llobregat. Aquests són rius de caràcter extra local, ja que un neix a la zona del Prepirineu (el Llobregat) i l'altre a la serralada Prelitoral, no obstant tots dos desemboquen a la costa barcelonina després de travessar les serralades litorals. La seva principal característica és que el seu règim fluvial és irregular, amb fortes avingudes, depenent en gran mesura de les condicions climàtiques⁵. Aquest tret és també el que defineix l'altre element de la xarxa hidrogràfica: les rieres. Aquestes són de caràcter torrencial, neixen al costat marítim de la Serralada Litoral i davallen pel pla lleugerament inclinat. Els seus cursos erosionen el substrat geològic del pla formant torrenteres i contribuint a la creació d'un paisatge ple d'ondulacions i valls. Amb les seves crescudes aquests torrents arrastren tot tipus de materials detrítics.

⁴ PALET, J. 1994
SOLE, L. 1963

DDAA, 1984

En funció de la seva orientació s'han dividit en tres sectors:

Sector central: el qual recollia les aigües del vessant del Tibidabo i conformaven la riera de Vallcarca i la riera de Sant Joan que baixaven per la zona de Gràcia i per l'actual passeig de Sant Joan; la riera de Sant Gervasi i Sant Miquel que baixaven per l'actual Passeig de Gràcia entrava a ciutat pel Portal de l'Àngel, plaça del Pi i desembocava al mar pel carrer dels Còdols i posteriorment sembla ser que es va desviar per fora de la tercera muralla i aniria a desembocar al Cagalell per evitar les riuades; per Vallvidrera baixarien els torrents que més endavant configuraven la riera de Magòria o de Mogoria, que desembocava al Cagalell i que sembla que el seu curs coincidiria amb l'actual traçat que dibuixa el paral·lel; en aquesta zona també hi trobem la riera de Valldonzella que neix a la zona de Sarrià; cap l'est trobem els torrents de la Guineu, el del Pecat, el d'en Mariner i el Bogatell que desembocarien directament a la mar.

Sector sud-oest: són els torrents que porten les aigües cap la zona sud-oest de Montjuïc del qual destaquen dos torrents: Torrent Gornal, que neix a la zona de Sant Pere Màrtir, i desemboca a la mar ja dins de l'Hospitalet de Llobregat; i la riera Blanca que neix de la unió de diversos torrents i rieres procedents del Mont d'Òssa, fa de límit entre aquest municipi i Barcelona.

Sector nord: el componen els torrents que desemboquen al Besòs, que han contribuït en la creació del delta d'aquests riu, i la riera d'Horta que comparteix desembocadura amb el Besòs.

Totes aquestes rieres han estat objecte d'adequacions, desviaments, canalitzacions, etc..., per tal de millorar i ampliar l'espai urbà al llarg de la història. S'observa que, a la zona del jaciment, l'antic traçat de les rieres de Bargalló, Valldonzella i Magòria confluirien al sector de Sant Pau del Camp, cap a l'antic estany del Cagalell que s'ubica cap la zona nord del carrer Nou de la Rambla Alhora, de Montjuïc baixaven els torrents de la Font del Gat i dels Tarongers que desguassaven al Cagalell Vell. És possible que aquest darrer formés un con de dejecció a Sant Pau del Camp, amb l'eix cap a l'est i limitat a migjorn pel solc del carrer de les Tàpies.

Les diverses muralles van anar fent de dic per aquestes rieres. No obstant, en època de Pere III, al segle XIV, es van desviar les aigües de la riera de Magòria molt abans d'entrar a ciutat, ja que els aiguats envaïen el carrer Hospital i penetraven a ciutat pel

tram dels carrers que es coneixen com a Riera Alta i Riera Baixa. Ja en el segle XVIII, aquesta riera es va desviar cap el sector del Port, al sud de Montjuïc. Aquesta acció es repetirà en diversos sectors de la ciutat, amb altres canalitzacions i desviaments.

El sector on està situada la intervenció està en un territori ple d'ondulacions produïdes per uns llits sobre elevats pels quals corrien les aigües dels torrents i limitats pels seus dics naturals, els quals creixen amb l'aportació dels sediments detrítics. Durant l'època prehistòrica i possiblement durant la formació de Barcino, aquesta zona encara presentava aquest aspecte: zona d'abundants aqüífers i estanys. Els assentaments es situarien entre els interfluvís deprimits que es formen entre una riera i l'altra. De fet la documentació escrita del segle XII ja parlen de l'estany del Cagalell. Aquí anirien a morir les diverses rieres que solcaven aquest sector.

Geològicament hi ha una unitat quaternària (pleistocè i holocè) que cobreix una de terciària. D'època quaternària a l'holocè, on es localitza l'activitat antròpica, es registren nivells d'argila, sorres i graves d'origen torrencial i col·luvial, a part dels estrats superiors que és on es registrava la major presència de restes arqueològiques d'època contemporània i moderna.

4. ANTECEDENTS HISTÒRICS I ARQUEOLÒGICS

Des dels inicis del Neolític Antic la zona del Pla de Barcelona és ocupada per assentaments de comunitats neolítiques. Les restes més antigues es situen en el VI mil·lenni a.n.e. en aquest moment s'assenten grups d'agricultors aprofitant la idoneïtat d'aquest territori com a lloc de captació de recursos substancials d'hàbitat, d'enterrament i de transmissió cultural⁶.

A la zona de Ciutat Vella, el nombre de restes del Neolític són més escasses, si bé en destaca la resta humana més antiga documentada, precisament a la plaça de la Vila de Madrid i que ens aporta una cronologia al voltant del 5500 a.n.e. Les altres restes, com les aparegudes al carrer del Pi ja les datem a partir del Neolític mig⁷.

Pel que respecte a l'època ibèrica, es coneix una intensa ocupació i explotació agrícola del pla de Barcelona des de l'ibèric Ple. Abans d'aquest període, a partir del segle VII aC, els assentaments ibèrics ocupaven els turons que envoltaven el pla de Barcelona i no serà fins al segle IV aC, quan la zona situada entre el delta del Besòs i el Delta del Llobregat estaria ocupada per assentaments ibèrics de caire agrícola. A la zona que ens ocupa s'hi detectaren estructures d'emmagatzematge i pous datables entre el segle IV-III aC, que reafirmen l'ocupació ibèrica del Barri⁸.

Tenim coneixement de l'administració del territori abans de la fundació de *Barcino*, aquest s'ordenava en vil·les que depenien de la ciutat de *Baetulo* a mitjan segle I aC. Amb la seva fundació es produeix una nova reorganització del territori amb la configuració del seu *Ager*.

La *Colonia Iulia Augusta Faventia Paterna Barcino* es funda entre els anys 15 i 13 abans de la nostra era. Aquesta neix dins el context d'un projecte més ampli de reestructuració del quadrant nord de la Península Ibèrica potenciat per l'emperador August a l'acabar la segona fase de les guerres càntabres l'any 19 aC.⁹

Els primers romans construeixen la ciutat amb un traçat similar al d'un *castrum* militar basat en dos carrers perpendiculars, *cardo* i *decumanus*, l'encreuament dels quals dona lloc a un espai obert, el *fòrum*, que funciona com a centre vital de la ciutat. Aquest nou espai es troba delimitat per una muralla. Fora del recinte emmurallat, el Pla

⁶ GONZALEZ, J., HARZBECHER, K., 2008

⁷ "Primers pagesos Bcn. La gran innovació fa 7.500 anys"

⁸ ALCUBIERRE, 2016

⁹ GRANADOS i RODÀ, 1993

de Barcelona esdevé en l'ager de la ciutat romana, format per vil·les, establiments industrials, monuments, vies i necròpolis.

La zona que ens ocupa quedava fora de la muralla però formava part del suburbium de la ciutat romana, el qual va estendre's entre els segles I i III dC

Entre els segles IV i X hi va haver una evolució de la vida urbana marcada en tres moments. Al segle IV la implantació del cristianisme va comportar canvis en la ciutat. Es va edificar el primer palau episcopal i es va començar a ocupar la zona extramurs. Durant el segle VI es va produir un creixement econòmic que es va traduir en una expansió i monumentalització, es varen construir noves esglésies i un nou palau episcopal. Desconeixem com va quedar la ciutat de Barcelona amb la conquesta arabo-bereber, sembla ser que els edificis no es van veure gaire afectats, si més no la majoria d'espais públics van continuar amb la seva funcionalitat encara que podrien haver patit algunes reconversions

Amb l'ocupació de Lluís el Piadós, al segle IX, la ciutat es va transformar donat que es van produir canvis en el poder; la confrontació comte – bisbe va marcar els canvis a la ciutat i l'articulació de nous edificis com a símbols de poder.

A partir del segle X comença a ocupar-se l'espai suburbà amb l'aparició de nous nuclis de població anomenats burgs o vil·la noves. Amb l'afany d'encabir i protegir les noves barriades i els edificis establerts fora els límits de la muralla d'època romana, es va començar a construir en aquest segle XIII una nova línia defensiva.

Els inicis de la construcció *ex novo* d'aquesta muralla s'ha associat tradicionalment amb el regnat de Jaume I (1213-1276) i va arribar a mesurar cinc mil metres i delimitar un àrea de cent trenta hectàrees¹⁰.

L'actual "Portal de l'Àngel" era una de les entrades de la muralla medieval de la ciutat Comtal. En un inici s'anomenava Portal dels Orbs a causa de la gran confluència de cecs mendicants que s'hi reunien. No és fins a principis del segle XV que el Portal passa a

Fig.4- Àngel Custodi amb espasa i corona. Obra de 1466.

¹⁰ ESPEJO, 2009

anomenar-se el Portal de l'Àngel. Sembla ser que al 1419 a Sant Vicenç Ferrer se li aparegué un àngel en aquest lloc, el qual li manifestà la seva voluntat de vetllar per la ciutat, d'aquest fet li ve el nom actual. Més endavant, al 1466, si va instal·lar una imatge de l'àngel custodi la qual va perdurar *in situ* fins la destrucció de la muralla al 1854. A partir de llavors va salvaguardar les portes de l'església de Santa Anna i posteriorment fou traslladada a l'església de l'Àngel Custodi d'Hostafrancs, fins que va ser destruïda durant la Guerra Civil. Actualment hi ha una nova imatge de l'Àngel en representació de l'original i està situada a la façana del Banc d'Espanya.

Fig.3-Actual Àngel del Portal.

Des de mitjans del segle XVIII fins al segle XX es produí a la ciutat un nou impuls constructor que va afectar tot aquest sector, donant com a resultat una important densificació urbana i demogràfica.

Es basteixen nous immobles a àrees fins aleshores no edificades, molts habitatges antics són enderrocats i substituïts per les anomenades cases de veïns i molts altres són transformats mitjançant la compartimentació dels espais.

L'any 1888, amb motiu de l'Exposició Universal de Barcelona s'obre l'Avinguda del Portal de l'Àngel, que esdevé una via de comunicació directa entre l'Eixample i Ciutat Vella.

Finalment, entre les transformacions més recents s'hi compta la construcció de la Via Laietana començada al 1908 i el projecte d'urbanització de la zona al voltant de la Plaça Nova, a partir de l'any 1941. Amb aquest últim se suprimeixen diferents carrers de l'antic Barri dels Arcs i neix l'Avinguda de la Catedral.

4.1 Intervencions prèvies.

Farem a continuació un breu repàs per les diferents intervencions arqueològiques realitzades a la zona en els darrers anys:

-Carrer dels Arcs (1991)¹¹ El control d'una rasa que anava des de la plaça Nova fins la Plaça Catalunya, obrint-se a banda i banda de l'Avinguda de Portal de l'Àngel, i fins i tot en una part del carrer Cucurulla i Santa Anna va permetre documentar diverses restes arqueològiques. Aquestes rases no afectaren a tot el carrer, sinó els espais paral·lels al recorregut del vial i proper a les voreres. En total es van documentar quatre estructures corresponents a funcionalitats diverses. D'aquestes, tres es van localitzar al carrer dels Arcs, concretament al costat de ponent, i l'altra al de llevant de l'Avinguda del Portal de l'Àngel, a l'alçada del creuament amb el carrer de Duran i Bas. Es tractava de dos cellers, de volta rebaixada de maó disposat en vertical i parets de pedra lligada amb morter de calç. Dues fonamentacions de paret es van associar a l'antiga Torre de les Aigües ubicada a la zona fins els anys seixanta. També es va localitzar un possible pou circular fet amb pedres escairades i un altre quadrangular també fet amb pedres. La cronologia de les restes no es va poder especificar ja que les restes mobles mostraven una gran descontextualització.

-Avinguda del Portal de l'Àngel, 42-44 (2002)¹²: El projecte de l'obra consistia en l'excavació d'una rasa per a la introducció d'una arqueta de telecomunicacions i dues rases més per a la conducció del servei, que connectaven amb dues arquetes situades en direccions oposades, davant de l'edifici núm. 42-44 de l'Avinguda Portal de l'Àngel. La primera rasa tenia 3,40 m. de longitud, 1,70 m. d'amplada i 2,85 m. de profunditat. S'orientà d'oest a est i se situà paral·lelament a l'actual línia de façana, a 6,5 m. de distància i a l'alçada del núm. 44 de l'Avinguda Portal de l'Àngel. A grans trets, es documentaren quatre murs que semblaven formar un àmbit habitacional de forma rectangular reomplert per diferents estrats d'amortització que contenien material ceràmic divers, en una forquilla cronològica que va dels segles XVII al XIX. Aquest àmbit presentava dos murs adossats. Al marge sud de la rasa es va documentar un mur que no mantenia contacte físic amb els ja esmentats que s'adossaven a una altra estructura de contenció molt malmesa per una canalització elèctrica al marge oest de l'àrea excavada. Per últim, destacar l'existència d'un bloc de pedra de grans

¹¹ Carta Arqueològica de Barcelona (<http://cartaarqueologica.bcn.cat/535>)

¹² Carta Arqueològica de Barcelona (<http://cartaarqueologica.bcn.cat/138>)

dimensions (50x50x30 cm.) que apareixia a 2 m. per sota del carrer actual. Cal assenyalar també que hi havia un espai al marge sud-est que podria ser interpretat com una zona d'accés o porta. La rasa 2 fou només una cala de prova de 2 m. de longitud, 0,70 m. d'amplada i 0,90 m. de profunditat. S'orientava d'oest a est i se situava paral·lelament a l'actual línia de façana, a 10 m. de distància de l'actual línia de façana. La cota final va venir marcada per la presència d'una construcció de pedres de grans dimensions que es va relacionar amb la muralla i que impedia la continuïtat de les obres. La rasa 3 formava una L de 8,80 m. de longitud, i entre 80 i 60 cm. d'amplada. Les estructures localitzades es van identificar com part d'un àmbit reformat d'un habitatge del segle XVII. La rasa 4 tenia una llargada de 9,60 m., una amplada de 40 cm. i la profunditat variava entre 1 i 0,45 m. Aquí es van localitzar murs, nivells d'ús del segle XVII, això com serveis del segle XIX.

-Carrer de Cucurulla, 9 (2002)¹³. La intervenció arqueològica va consistir en el control dels treballs d'obertura de les cales de comprovació i rases de serveis que es van practicar al carrer. D'aquesta manera es va poder posar al descobert restes de murs del segle XVI, els quals es van interpretar com part de la casa Bassols. D'època posterior, es van documentar diverses restes de clavegueram del segle XIX.

-Avinguda del Portal de l'Àngel, 6. En una intervenció realitzada al número 6 de l'avinguda Portal de l'Àngel es van documentar nivells d'època romana (opus signinum, ceràmica de cuina romana, àmfora africana, material constructiu), així com restes d'una possible estructura també romana. Aquestes troballes es troben en cotes relativament properes a la cota actual de circulació.

Avinguda del Portal de l'Àngel, 7 (2013)¹⁴. La intervenció arqueològica duta a terme en aquest espai va permetre documentar un conjunt de restes que estaven associades a l'edifici actualment existent. A banda d'aquests elements situats entre els segles XIX i XX pel tipus de materials emprats en la seva construcció, s'ha documentat també una estructura, que fa la funció de banquetta al mur de partició interna de la finca. Les característiques d'aquesta estructura fan pensar que es podria tractar de les restes d'un mur anterior, desmantellat i reaprofitat com a banquetta. Malauradament, la manca de materials ceràmics no ha permès especificar la datació d'aquest element.

¹³ Carta Arqueològica de Barcelona (<http://cartaarqueologica.bcn.cat/617>)

¹⁴ Carta Arqueològica de Barcelona (<http://cartaarqueologica.bcn.cat/3589>)

-Avinguda del Portal de l'Àngel¹⁵, 12 (2019): S'hi han pogut localitzar diverses estructures que se situen en quatre fases cronològiques diferenciades: època tardoantiga, època baix medieval, època moderna i època contemporània. D'època tardoantiga van identificar-se dues sitges, que cronològicament se situen al segle VI dC. D'època baix medieval va trobar-se un tram de mur i dues fosses de planta irregular que podrien correspondre a retalls d'extracció d'argila relacionats amb la pròpia construcció de l'edificació medieval (de la qual només se'n conserva el mur). D'època moderna es consideren les estructures que van identificar-se en diversos sondejos i que corresponen a una reforma constructiva de l'edificació medieval. Finalment, la darrera fase cronològica se situa en època contemporània i es correspon a l'edificació de l'edifici actual, que cal situar-la al primer terç del segle XIX.

¹⁵ Nadal Roma, E. (2019): "Intervenció arqueològica Avinguda del Portal de l'Àngel 12/Carrer de Duran i Bas, 1. Barcelona, el Barcelonès", memòria de la intervenció. Inèdita. Consultable al Centre de Documentació del Servei d'Arqueologia de Barcelona.

5.MOTIVACIONS I OBJECTIUS DELS TREBALLS

Les motivacions per les quals es va fer necessari un seguiment i una posterior excavació arqueològica de caràcter preventiu a la zona afectada, eren per la canalització d'una nova xarxa del servei d'aigües i cablejat elèctric (Fase III) a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44, plaça Nova, 5, carrer de Cucurulla, 9, carrer dels Arcs, 2-10, plaça de Catalunya, 16b i carrer de Fontanella, 2 del districte de Ciutat Vella de Barcelona, el qual té una llarga tradició històrico-arqueològica. Els treballs que es van projectar comportaven una remodelació del subsòl.

Tal i com especifica el projecte d'intervenció arqueològica, les restes que podrien ser detectades en el transcurs de la intervenció pertanyen als següents grups:

En diverses àrees del Pla de Barcelona s'han localitzat restes prehistòriques, de manera que no es pot descartar la troballa de restes d'aquesta època a l'àrea d'intervenció.

Es troba dins una de les zones pertanyents al suburbium de la ciutat romana de Barcelona, a prop del portal de la plaça Nova. Per aquest motiu seria factible localitzar-hi camins, zones de necròpolis, zones residencials o d'activitat agrària, d'artesanat o comercial.

En dues intervencions als números 9, 11 i 13 de l'avinguda del Portal de l'Àngel es van documentar diverses deposicions d'origen al·luvial. Per sota d'aquests nivells, es van poder documentar estrats i estructures (restes del rudus d'una via) d'època romana entre la cota -60 cm i la cota - 120 cm, respecte la rasant del carrer.

A l'alta edat mitjana, en el moment de formació dels burgs o vilanoves, en aquesta zona es produí un dels primers creixements de la ciutat medieval. S'hi desenvolupà la vilanova del Arcs.

Està inclòs dins el recinte emmurallat construït en època medieval.

L'àmbit d'obra a l'Avinguda del Portal de l'Àngel a tocar amb plaça de Catalunya afectaria un tram de la muralla moderna de Barcelona, en concret el baluard del Portal de l'Àngel. Entre els segles VI i IX la muralla baiximperial de Barcelona es va reaprofitar. A mitjans del segle IX es van reforçar les tres portes d'accés a la ciutat: el Castell Vell, el Castell Nou i el Castell de Regomir. En els segles posteriors, es van reaprofitar panys de muralla per adossar-hi edificacions privades. I a partir dels segles XII i XIII, coincidint amb el gran creixement urbanístic de la ciutat, van habilitar-se nous portals a les vies d'entrada fora del nucli murat, com eren els del Pont d'en Campderà,

de la Boqueria, del Pou d'en Moranta, de Drassana, del Born, de la Portaferrissa, de Santa Anna i de Jonqueres. L'any 1285, arrel d'una confrontació amb França, Pere II el Gran va ordenar fortificar urgentment Barcelona amb murs de tàpia i torres de fusta. Un cop el conflicte amb França es va haver acabat, les tasques de fortificar Barcelona van recaure en el Consell de Cent. Així als portals ja construïts (Boqueria, Portaferrissa o Jonqueres) se n'hi van afegir de nous, com ara el Portal Nou de 1295. Només a través de la documentació escrita d'inicis del segle XIV es pot constatar aquest perímetre que passaria pels actuals espais de: la Rambla, plaça de Catalunya, plaça d'Urquinaona, passeig de Sant Joan, carrer de Trafalgar, Arc de Triomf i Parc de la Ciutadella.

Durant el segle XIV i arran d'un conflicte amb Castella, l'any 1357 el Consell de Cent decideix millorar la muralla. El 1368 es demana a la ciutadania que col·labori en la construcció dels nous recintes defensius i llavors els veïns de l'aleshores barri del Carme (actual Raval) demanen que s'inclougui el seu barri dins la zona emmurallada. Així, aquell mateix any es va iniciar la construcció de l'anomenada muralla del Raval que, segons la documentació de l'època, havia d'anar del capdamunt de la Rambla, pujant per l'actual carrer de Pelai fins a la plaça Universitat, i discórrer fins el carrer del Carme amb el carrer de la Riera Alta, creuant els carrers de l'Hospital, Cadena i Robador, per tornar a girar cap a la Rambla fins a les dues torres del portal de la Boqueria. Però la idea original es va veure modificada arran de l'ampliació de les Drassanes, que va comportar una ampliació de la muralla per tal d'incloure-hi aquest edifici. La construcció d'aquest tram de muralla es va dur a terme al llarg del segle XV.

Aquesta nova muralla era de pedra de Montjuïc, amb talús defensiu i torres tant de planta circular, com ultracircular o quadrades. Amb les innovacions armamentístiques de l'època moderna, la muralla de Barcelona aviat va quedar antiquada i es va haver de reformar. Per tal de resistir millor els impactes dels canons, es va acabar optant per la construcció de baluards i l'ampliació del gruix de muralla en alguns punts.

6.-METODOLOGIA

Per aconseguir els objectius marcats és necessari adoptar una metodologia sistemàtica i que se'ls adequi. En relació amb la metodologia de registre, la seqüència estratigràfica s'estableix amb el propòsit d'entendre la formació, delimitació, estructuració i ordre de deposició dels diferents estrats. De la mateixa manera, ajuda a interpretar els diversos processos sedimentaris i postdeposicionals que s'han anat produint al llarg del temps a la zona afectada. Sota aquestes premisses, s'ha establert un registre detallat dels diferents estrats que configuren la zona intervinguda utilitzant per a fer-ho el sistema d'Unitats Estratigràfiques (UE), que es pot seguir a E.C. Harris i A. Carandini, sistema acceptat àmpliament i secundat a Catalunya des de fa tres dècades.

Aquest mètode permetria analitzar de forma individualitzada cadascuna de les incidències que afecten la seqüència estratigràfica. La caracterització de les diferents unitats estratigràfiques quedada detallat en una fitxa. Aquí s'hi registren tots els paràmetres que permeten la seva correcta identificació i descripció, així com també la seva relació física respecte a la resta de les unitats estratigràfiques del jaciment.

Així doncs, el mètode de registre estratigràfic es fonamenta en l'ús d'un registre codificat (Unitats Estratigràfiques) de tradició anglosaxona, en dibuixar les plantes parcials on s'acoten tots els nivells físics extrets i en la fotografia de les UE. A cada fitxa d'UE s'inclouen els respectius apartats de descripció, documentació i relacions estratigràfiques. Paral·lelament a aquesta tasca es configura la documentació planimètrica general (escala 1:20), topogràfica i fotogràfica del jaciment amb les cotes establertes en metres sobre el nivell del mar (m snm).

El material arqueològic recuperat es codifica segons els següents criteris, 087 (número de la intervenció arqueològica) – 21 (any del permís) – núm. d' UE (Unitat Estratigràfica) – núm. d'inventari (número de diferenciació de les peces més significatives).

El control consisteix doncs, en la verificació visual directa simultània als treballs d'extracció de terres de les màquines retroexcavadores, amb l'objectiu d'actuar davant de qualsevol indicatiu d'estructura arqueològica, reconeguda generalment per l'aparició de material aliè al substrat (pedres, ceràmica, ossos, carbons, etc.) i/o canvis en la coloració del sediment extret.

7.-DESENVOLUPAMENT DELS TREBALLS

Els treballs es van dur a terme al carrer dels Arcs 2-10, avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44, plaça Nova, 5, carrer de Cucurulla, 9, plaça de Catalunya, 16b i carrer de Fontanella, 2. Tan sols en alguns d'ells hi van haver resultats positius des del punt de vista arqueològic. Es tractava, a priori, de rases d'entre 1,20 m. i 1 m. d'amplada, i un màxim d' 1,40 m. de profunditat, obertes en motiu de la instal·lació de nous serveis d'aigua i d'electricitat. Malgrat això, aquestes mesures podien variar en funció dels trams.

A la plaça Catalunya únicament es va obrir una rasa per a comprovar els serveis, i es va desestimar l'obertura de rasa en aquesta banda.

Fig 4 b: Cala a plaça Catalunya

Resseguint el xamfrà de Portal de l'Àngel amb carrer Fontanella es va obrir una rasa de 35 metres on, només es van documentar serveis, sense poder dur a terme la rasa en qüestió.

Fig 4 c: Rasa al carrer Fontanella

Pel que fa a la rasa de Portal de l'Àngel es va iniciar a la vorera Llobregat des del carrer de la Canuda i fins a l'inici del carrer de Cucurulla amb una llargada de 91 metres. Els resultats van ser negatius.

A l'alçada de la plaça de Carles Pi i Sunyer es va desdoblar i es va obrir també a la vorera Llobregat que, en aquesta banda, tenia uns 42 metres de llargària. Es van connectar les dues voreres amb una rasa de 7 metres de llarg que travessava tota l'avinguda.

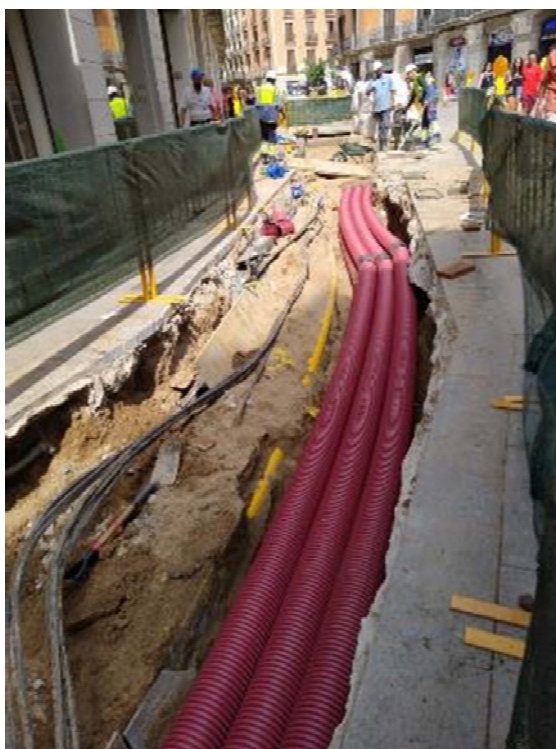

Fig.5-Fotografia dels treballs duts a terme al carrer de Cucurulla i de Portal de l'Àngel.

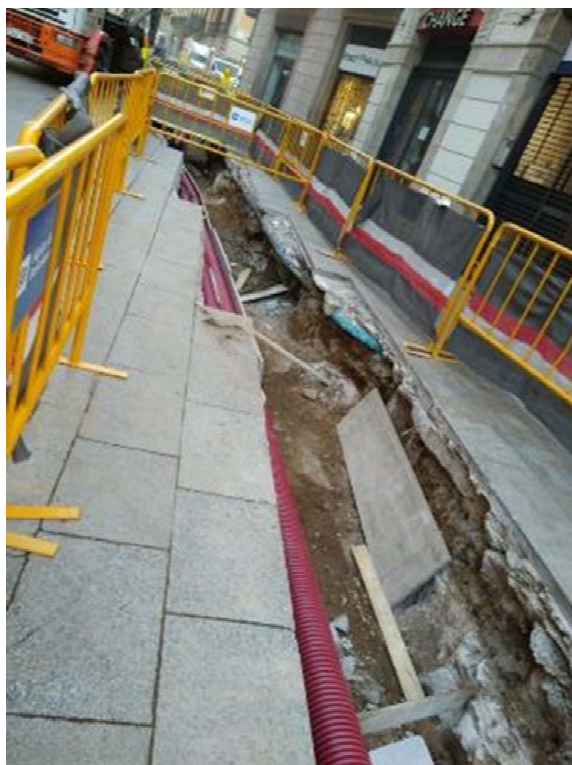

Fig.6- Fotografia dels treballs duts a terme al carrer de Portal de l'Àngel.

Fig.7- Fotografia dels treballs duts a terme al carrer de Portal de l'Àngel.

Enel i Aigües de Barcelona eren els promotors de l'esmentada obra, i foren els que proporcionaren els mitjans i personal per tal d'executar-la. En qualsevol cas, treballaven coordinadament, tant per l'obertura de rases com per a l'execució dels respectius serveis. En el cas de les rases, els dos aportaven maquinària, tot i que un cop estaven obertes, el personal especialitzat d'Enel instal·lava els tubs elèctrics, i el d'Aigües de Barcelona les canonades. Malgrat que el projecte contemplava diferències de profunditat, la rasa sempre feia la mateixa profunditat per a la col·locació dels tubs d'aigua (1 canonada) i d'electricitat (6 tubs corrugats).

En el carrer dels Arcs, es va obrir una rasa al llarg de tot el carrer on es van documentar totes les restes arqueològiques, que anirem desgranant al llarg d'aquesta memòria, a diferència de la manca de restes documentades al llarg de totes les rases obertes a Portal de l'Àngel. La causa és, segurament, la profunditat assolida al portal de l'Àngel de tots els serveis que s'han anat col·locant durant el segle XX i que han assolit més profunditat que no pas al carrer dels Arcs que, com veurem, els serveis afecten només el primers 50 o 60 cm de profunditat.

Dit això, entre els números 2-10 del carrer dels Arcs i l'extrem sud de la rasa que ja estava situada a la plaça Nova, es va excavar una rasa d'uns 90 m. de llarg, i uns 1'20 m. d'ample, tot i que en alguns trams s'amplià fins a 1'60 m. d'ample, concretament en els trams on es van realitzar les cales prèvies. Generalment, es va arribar a cotes d'excavació d'entre -90/-80 cm. respecte el nivell de circulació actual, tot i que en alguns casos, com en la segona cala que es va realitzar es van assolir uns 1,25 m de cota d'excavació sota el nivell de circulació actual.

El buidatge de terres es va iniciar amb maquinària per part dels operaris de l'obra sota el corresponent control visual per part de l'arqueòleg director.

La primera unitat estratigràfica documentada consisteix en el nivell de pavimentació actual (**UE 1001**), format per unes rajoles grises de 0'60 m. de llarg per 0'30 m. d'ample, per 0,07 m. de gruix. La seva cota absoluta varia segons la posició del carrer, oscil·lant, en les cotes preses entre 10,78 i 10,68 m.s.n.m.

En segon lloc, trobem la **UE 1002**, que està coberta per la UE 1001, i que es tracta dels nivells de preparació i cimentació del paviment actual. Està composta per formigó gris que oscil·la entre els 15 i 20 cm.

La **UE 1003** està composta per sorres i argiles sorrenques i disgregades, generalment de color marró, tot i que pot adquirir tonalitats griseses, verdoses i

vermelles. Es tracta de terres aportades en època recent per tal d'anivellar el carrer i poder pavimentar amb un sòl regular. Està cobert per la UE 1002.

Cobertes per la UE 1003, trobem les següents unitats estratigràfiques:

Les UE 1030, 1031, 1032, 1033, 1034 i 1035, que consisteixen en una sèrie de paviments que s'estenen un total d'uns 26 metres entre tots, i la datació dels quals, no es pot acotar amb precisió, però suposem que deuen estar, per cota i factures constructives, en cronologies adscrites al segle XIX, amb absència d'estrats relacionats amb materials que en facilitin la datació.

UE 1030: un dels paviments als que fèiem referència, s'estén 6 metres en direcció sud, ocupant la part més septentrional de la rasa. Està composta per morter de calç blanca i material constructiu variat, de grans dimensions. En la seva part superior es troba a una cota de 9'98 m.s.n.m. Està retallat per **UE 1038**, en la seva vessant oest.

La UE 1030 està retallada en el seu traçat més septentrional, pel que es va poder realitzar un sondeig. En aquest sondeig (30 cm x 210 cm) es va excavar manualment la **UE 1008**, situada a una cota de 9'65 m.s.n.m., composta per argiles compactades. L'estrat era totalment estèril, pel que fa a material arqueològic associat, i cobria l'estrat **UE 1009**, compostat per argiles més disgregades i que és el terreny sobre el que s'assenta l'estructura de la UE 1030. Aquesta UE aflora a 9'33 m.s.n.m.

A continuació en direcció sud, trobem la **UE 1031**, que és un paviment que s'estén uns 3'80 m. en aquesta direcció i a una cota màxima de 9'90 m. Està compostat per material constructiu de forma rectangular i presenta un color més grisós.

En contacte amb aquesta UE, podem diferenciar la **UE 1032**, que s'estén 2'50 m. i es troba a 10,03 m.s.n.m. Presenta un morter més blanc i rosat.

Estenent-se 3'5 m. n direcció sud, podem identificar el paviment registrat com a **UE 1033**, diferenciant-se per presentar una menor quantitat de morter, de tonalitat beige i material constructiu i pedres de majors dimensions. Arriba a una cota de 9'95 m.s.n.m.

UE 1034: És un paviment que s'estén 4,97 m. en direcció sud i es caracteritza per presentar una gran quantitat de morter de color blanquinós. Es troba a una cota màxima de 9'92 m.s.n.m. i està tallada (**UE 1036**), total o parcialment per un estructura de serveis de formigó (**UE 1020**) d'uns 60 cm. d'ample. Acaba en un desnivell en forma de graó d'uns 17 cm. d'alçada.

UE 1035: paviment que s'estén de manera indeterminada en direcció sud, doncs per acció de les filtracions del clavegueram que passa pel tall est no s'ha pogut excavar adequadament.

-UE 1004 (d'uns 30 cm d'alt, realitzada amb maons i tubs de plom) i **UE 1005** (d'uns 30 cm. de potència, i realitzada amb material constructiu): es poden interpretar com a diferents reaprofitaments per tal d'encabir tubs, canonades i probablement clavegueram sobre al paviment anterior, sobretot en el cas de la UE 1004, assentades al tall sobre la **UE 1030**.

També cobertes per la UE 1003, trobem les següents unitats estratigràfiques, que en aquest cas es tracta de murs i conduccions diverses:

UE 1010: que ja es va detectar en la segona cala que es va realitzar abans d'excavar la rasa, consisteix en una estructura muraria composta de morter de calç, pedra i material constructiu, d'uns 11,50 m. de llarg per 52 cm. d'ample, i a una cota de 10'06 m.s.n.m en el seu coronament. Pren una orientació nord-sud, això no obstant en les seves vessants més septentrionals es situa en el tall oest de la rasa, mentre que a mida que avança vers la direcció sud, es va situant en una posició central i recolzada en la vessant est de la rasa. Està retallada per la UE 1021. Pel tipus de factura sembla poder-se adscriure al s. XIX, en absència d'estrats i materials relacionats que en facilitin la datació.

Coberta per la UE 1010, trobem la **UE 1011**, tractant-se d'una solera d'una conducció d'aigües, segurament residuals, que ens permeten interpretar les UE 1010 i 1011 com a clavegueram, que per factura, es podria datar als segle XIX, en absència d'estrats i materials relacionats que en facilitin la datació.

També coberta per la UE 1003, fou trobada la **UE 1012**, que consistia en una estructura de morter de calç blanca, que s'estén uns 3,2 m., amb una cota superior de 9,69 m.s.n.m. Cobreix al seu torn, a la UE 1011, pel que està relacionada amb la funcionalitat de recollida d'aigües residuals que ja hem esmentat. Pensem que també pot pertànyer al segle XIX a la vista de la factura constructiva, en absència d'estrats i materials relacionats que en facilitin la datació.

UE 1013: composta per una estructura construïda a partir de material constructiu i morter de calç blanca, d'uns 6'30 m. de llarg, i que en algunes parts mostra fractures. La cota màxima assolida és de 10'24 m. Pel tipus de factura sembla poder-se adscriure al s.XIX., en absència d'estrats i de material que en facilitin la datació. Aquesta està tallada per la **UE 1015** (que retalla també a la UE 1016), d'uns 49 cm.

d'ample, i reblerta per la **UE 1037**, que la reomple per tal d'instal·lar serveis de cable i tubs contemporanis).

UE 1016: es tracta d'una estructura muraria perpendicular a la rasa en orientació est-oest, composta per pedres i lligada amb morter beige, d'uns 70 cm. de llarg per uns 40 d'ample amb una cota màxima de 10'05 m.s.n.m.. Adossada a aquesta estructura, trobem la **UE 1017**, tractant-se d'una estructura muraria composta per pedres i lligada amb morter beige, d'uns 58 cm. de llarg i 20 cm. d'ample, amb una cota superior de 9'96 m.s.n.m. A aquestes dues estructures se li adossa la **UE 1018**, una pavimentació de morter de color beige, material constructiu i pedres. No es pot establir una cronologia concreta.

UE 1021: es tracta d'un retall que retalla la UE 1010 i que està reblert per la **UE 1022**, que es tracta d'una estructura de servei de formigó per instal·lar-hi els cables telefònics. És molt visible en el tall oriental de la rasa, junt amb el tram més meridional de la UE 1010.

UE 1024: és un estrat d'argiles de color verd que aflora a sota de les UE 1012 i 1013, i sobre les que aquestes estructures s'assenten. Aflora a 9'56 m.s.n.m.

UE 1026: Que es tracta d'unes rajoles molt fragmentàries que s'adossen a la UE 1010 en la seva vessant oest, en les proximitats de la UE 1012. Es troba a una cota de 9'48 m.s.n.m. No queda clar si funcionaria com a pavimentació o com a banquetta de l'estructura muraria. Cobreix a la **UE 1029**, un morter de color marró-ocre que aflora a una cota de 9'44 m.s.n.m., i queda coberta per la UE 1027.

UE 1027: Que seria un estrat argilós marró amb pedres i taques de color taronja. Es lliura a la UE 1028 i aflora a 9'48 m.s.n.m., i s'ha excavat, en el context del sondeig que s'hi va dur a terme, fins la cota 9'39 m.s.n.m.

UE 1028: Que serien unes rajoles en estat molt fragmentari molt semblants a la UE 1026, i que s'adossen a l'estructura muraria 1010 pel cantó oposat a la UE 1026.

Coberta per la UE 1002, trobem la **UE 1019**, consistent en una estructura de morter de calç blanca molt similar a les UE 1030, 1031, 1032, 1033, 1034 i 1035, i que fa uns 2'35 m. de llarg per 1 m. d'ample. Es troba a la part més meridional de la rasa.

Fig.8- Vista en direcció nord de les UE 1032,1033 i 1034, afectades pel rebaix que s'ha de fer per tal de passar els nous serveis sota el tub de gas.

Fig.9-Vista de la UE 1033 i el tub de gas.

Fig.10-Vista en direcció Sud, del tub de gas i de la UE 1034.

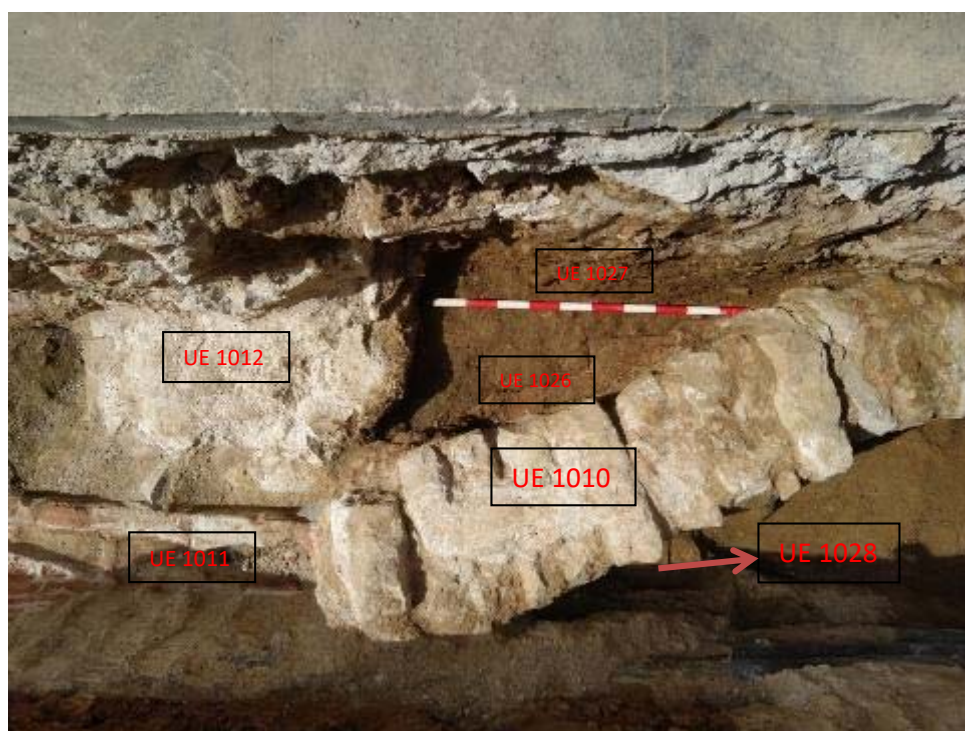

Fig.11-Imatge zenital de la UE 1010, en el tram on queda afectada.

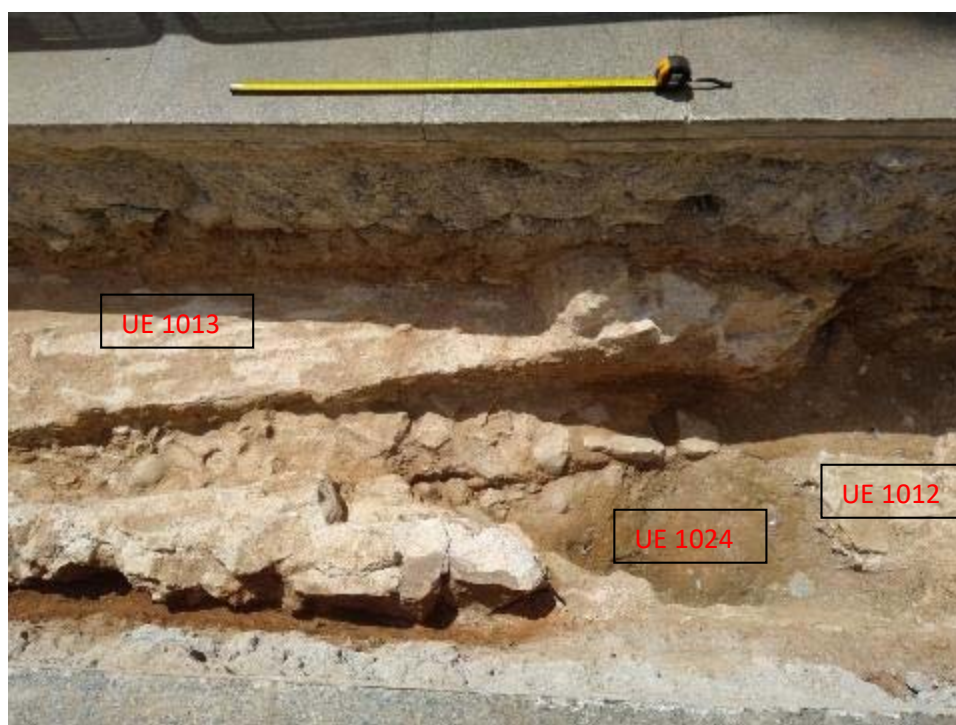

Fig.12-Vessant nord de la UE 1013.

Fig.13- Imatge de la UE 1013.

Fig.14- Imatge de la UE 1013.

Fig.15.- Imatge de la UE 1013.

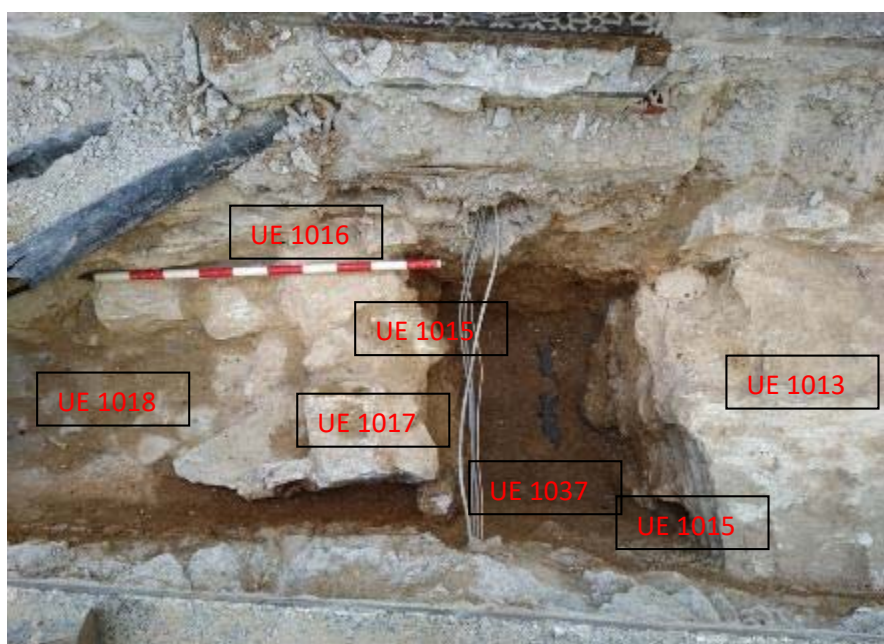

Fig. 16-Imatge de les UE 1013, 1016, 1017 i 1018, així com del retall UE 1015 i el
rebliment UE 1037.

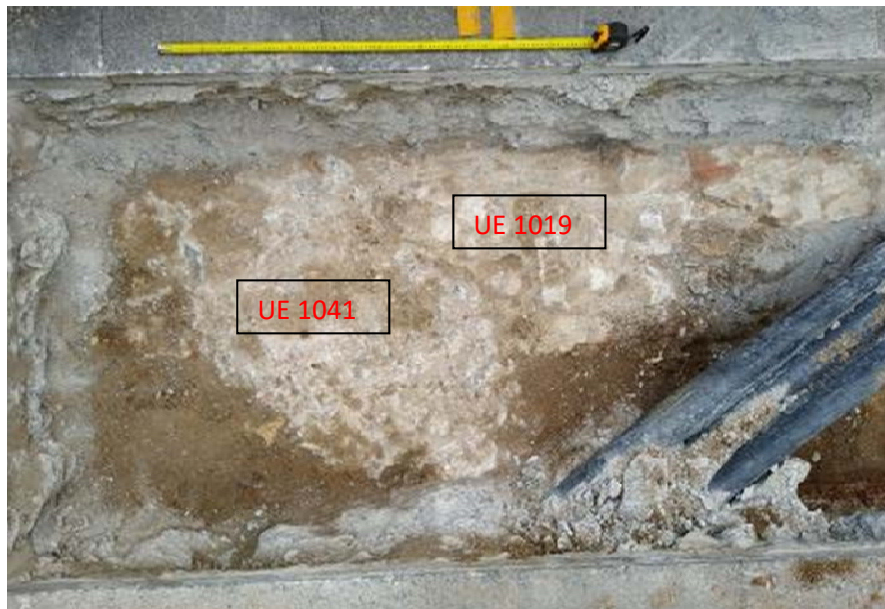

Fig.17- Imatge de la UE 1019.

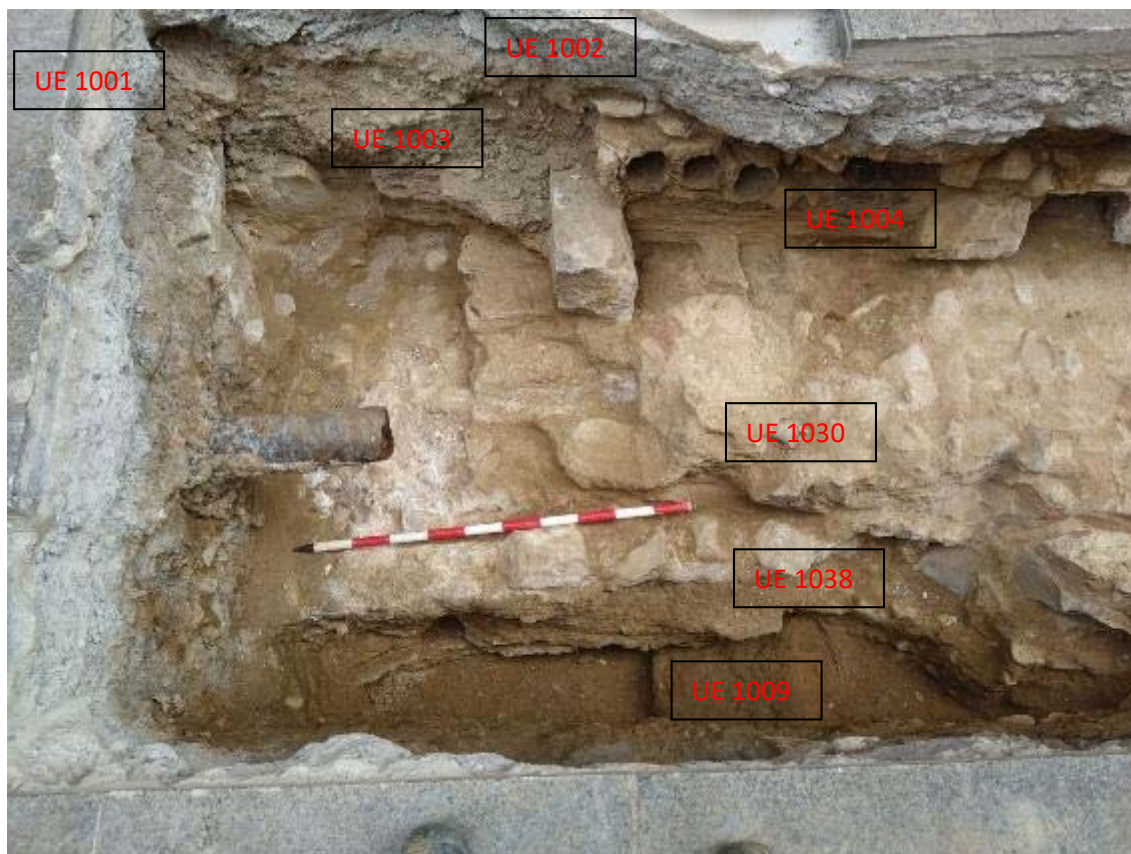

Fig.18-Imatge de les UE 1030, 1009 i 1004.

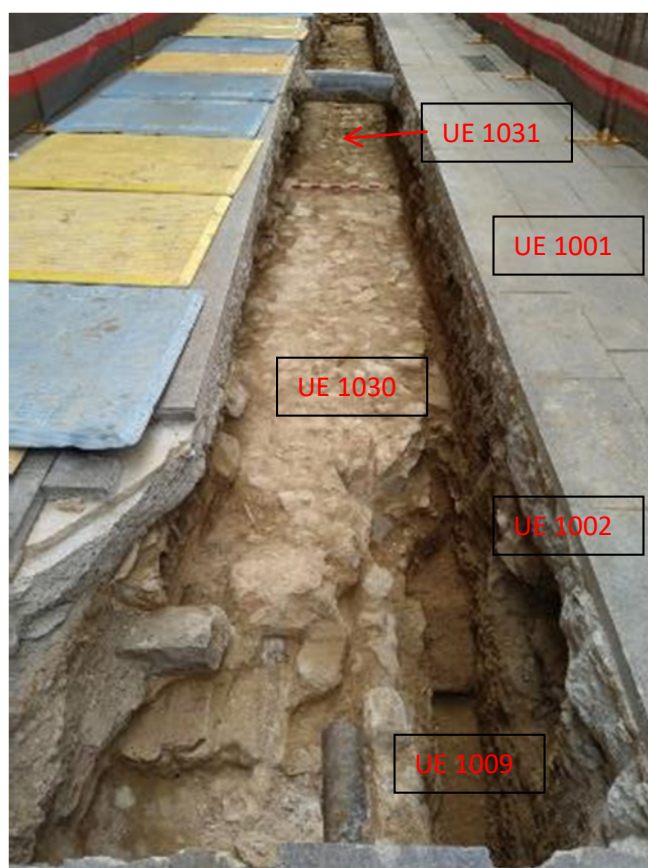

Fig.19-Imatge de les UE 1030, 1009 i 1031.

Fig.20.-Imatge de les UE 1034 i 1035.

Un cop documentades totes les estructures descrites i presentat el preceptiu informe de tractament de restes¹⁶, van continuar els treballs en direcció sud, fins al final del carrer dels Arcs, i en direcció sud-est cap a la plaça Nova.

Es va poder documentar, encara que de forma fragmentària, i clarament afectada per la intensa activitat constructiva duta a terme al llarg del segle XX, la **UE 1019**, estenent-se uns 6 metres més, fins a la part més meridional de la rasa. Com ja hem apuntat amb anterioritat, es tracta d'una estructura molt similar a les UE 1030, 1031, 1032, 1033, 1034 i 1035, i que semblaria ser o un paviment o una estructura de sanejament d'aigües residuals. Estaria retallada per un seguit de serveis actuals que l'afecten: un prisma de formigó (UE 1041 i retall corresponent UE 1040) d'uns 50 cm. d'ample que travessa la rasa en l'eix est-oest; un altre prisma de formigó (UE 1045 i retall corresponent UE 1044); i encara un tercer prisma (UE 1049 i retall corresponent UE 1048). Si encara quedava alguna resta sencera va quedar més afectada per una

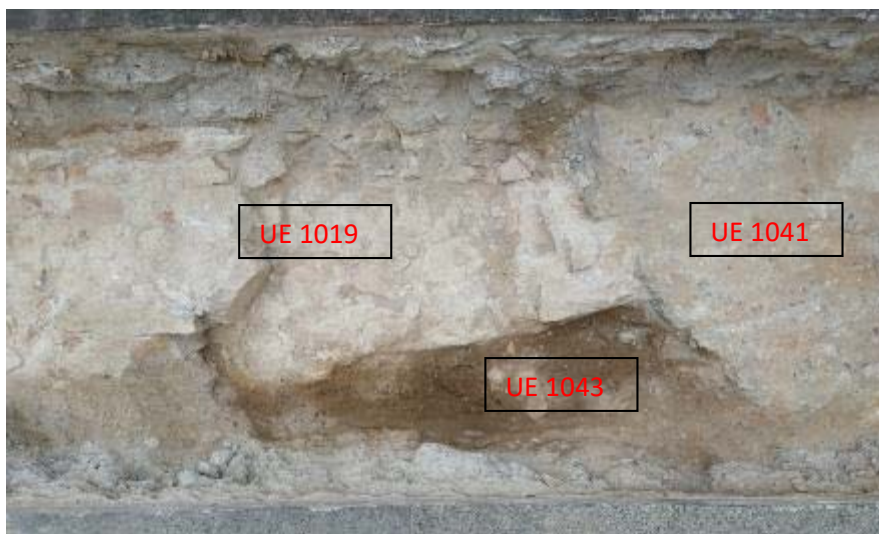

Fig.21-Imatge de les UE 1019, 1041 i 1043.

¹⁶ MARTÍNEZ TOLEDANO, R. (2021): *Primer informe d'afectació (desmuntatge i cobriment) de la intervenció arqueològica a l' Avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / carrer de Fontanella, 2. Ciutat Vella, Barcelona.* Document inèdit lliurat al Servei d'Arqueologia de l'Ajuntament de Barcelona.

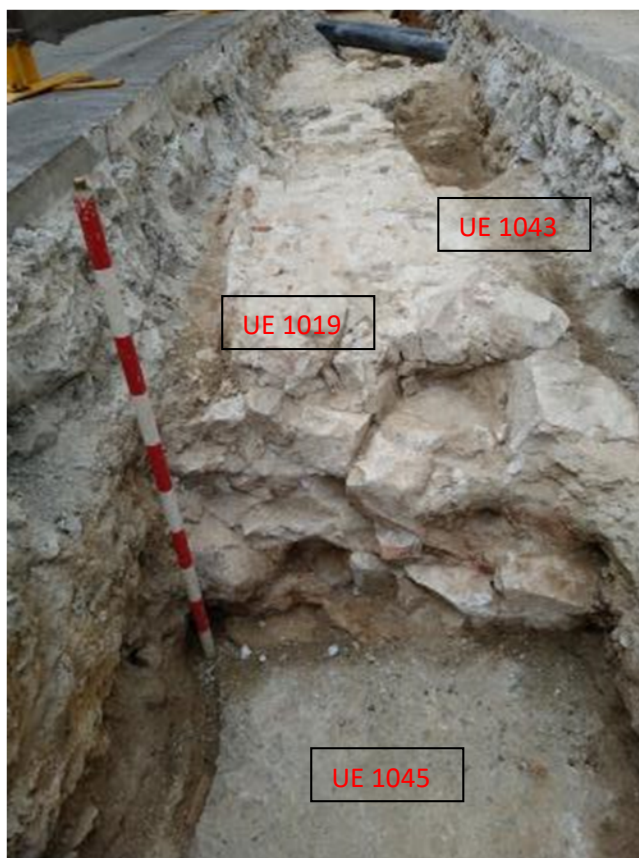

Fig.22-Fotografia de l'alçat de la UE 1019.

Fig.23- Fotografia del tall de la rasa on s'ubiquen les UE 1019 i 1045.

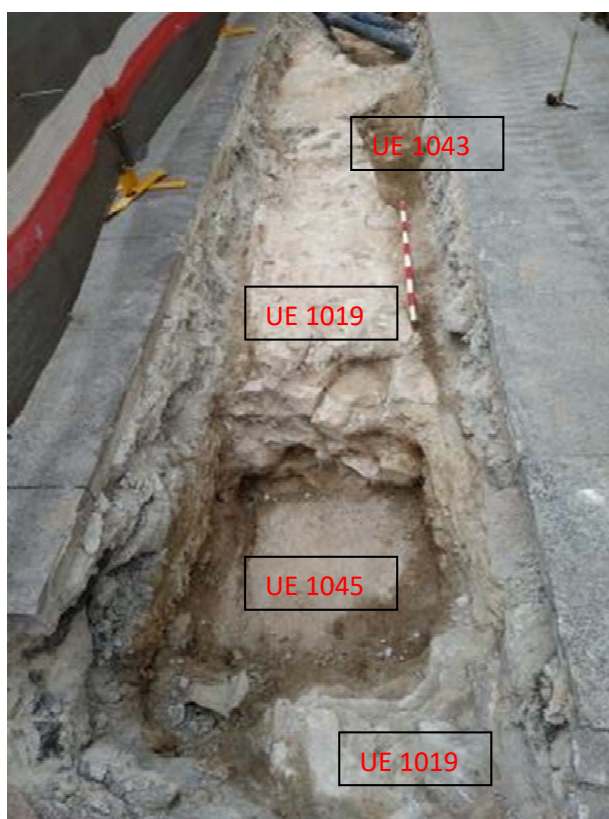

Fig.24-Fotografia de la rasa en el seu sector meridional.

Fig.25- Fotografia del sector sud de la rasa.

Fig.26- Fotografia de les UE 1019 i 1045.

Fig.27-Fotografia dels treballs executats en l'obertura del tram de rasa comprès entre la part sud del carrer dels Arcs i la plaça Nova.

Fig.28- Fotografia dels treballs executats en l'obertura del tram de rasa comprès entre la part sud del carrer dels Arcs i la plaça Nova.

Fig.29-Cable d'alta tensió aparegut en relació a la UE 1019.

Fig.30- Cable d'alta tensió aparegut en relació a la UE 1019 i al tram de rasa anterior.

Fig.31-Sector sud de la rasa.

Fig.32- Sector sud de la rasa.

Fig.33- Vista zenital del sector sud de la rasa, un cop es van haver fet els rebaixos i continuava envers la Plaça Nova.

Fig.34- Sector sud de la rasa, un cop es van haver fet els rebaixos i continuava envers la Plaça Nova.

Fig.35- Sector sud de la rasa, un cop es van haver fet els rebaixos i continuava envers la Plaça Nova.

Fig.36- Vista del sector meridional de la rasa del Carrer dels Arcs, connectant amb la Plaça Nova

Fig.37- Detall de la UE 1019, tallada pels serveis d'electricitat actuals.

Fig. 38- Detall de la UE 1019, tallada pels serveis d'electricitat actuals.

Fig.39-Vista de la rasa de connexió entre el carrer dels Arcs i la Plaça Nova.

Fig.40- Vista de la rasa de connexió entre el carrer dels Arcs i la Plaça Nova.

Després d'obtenir la resolució del tractament de restes es va procedir al desmuntatge fins arribar a la cota màxima necessària per l'obra (-1,40 m. aprox.) i es van cobrir amb geotèxtil. Passem a continuació a presentar-ne les imatges:

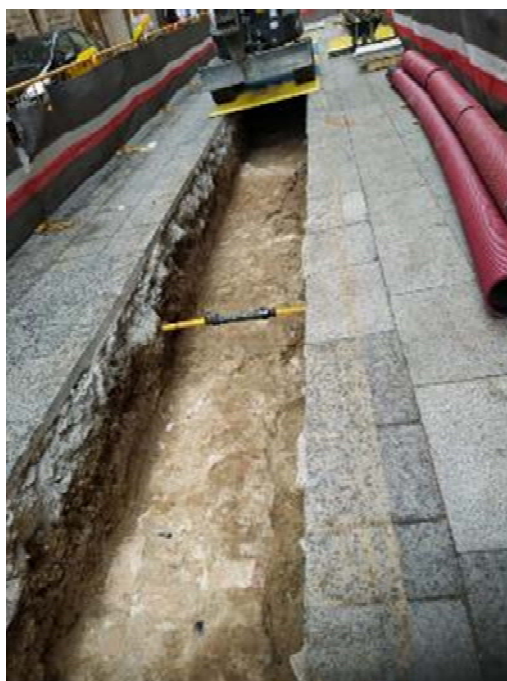

Fig.41- Treballs de desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al Carrer dels Arcs.

Fig.42- Treballs de desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al Carrer dels Arcs.

Fig.43- Treballs de desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al Carrer dels Arcs.

Fig.45.- Treballs de desmuntatge desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al Carrer dels Arcs.

Fig.46- Treballs de desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al Carrer dels Arcs.

Fig.47.- Treballs de desmuntatge desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al Carrer dels Arcs.

Fig.48.- Treballs de desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al Carrer dels Arcs.

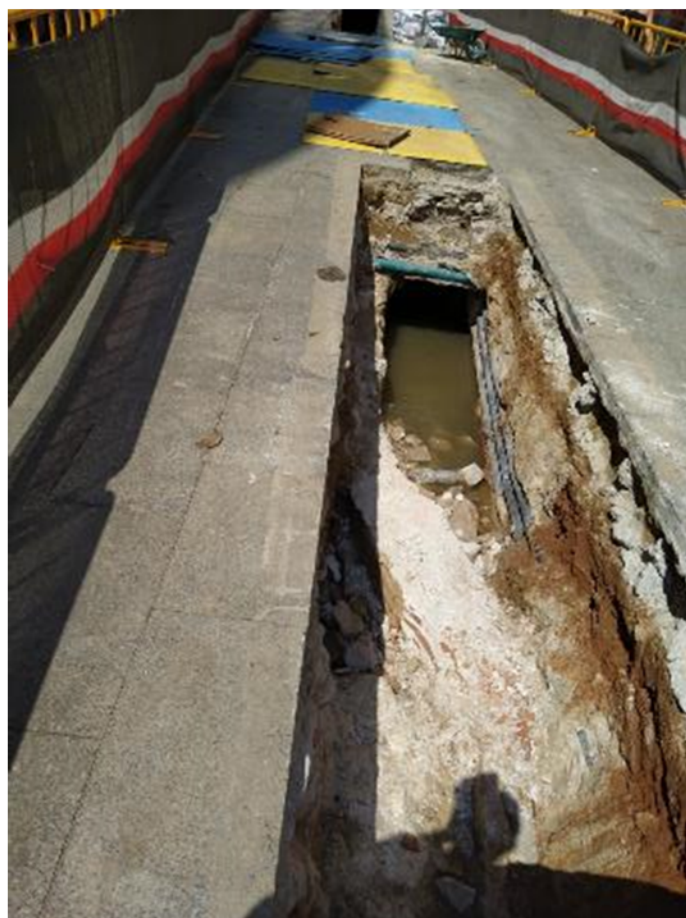

Fig.49.- Treballs de desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al Carrer dels Arcs.

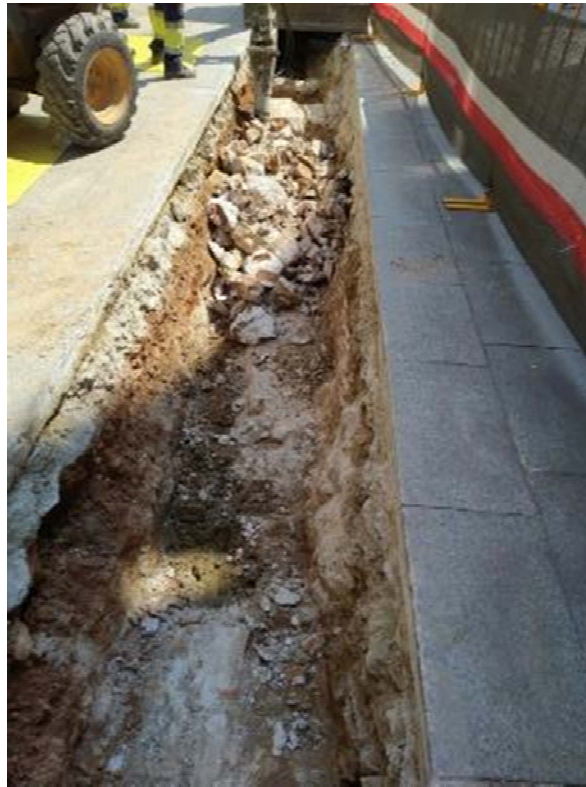

Fig.50- Treballs de desmuntatge de les estructures de la primera rasa
efectuada al Carrer dels Arcs.

Fig.51-Cobrint de la rasa del Carrer dels Arcs.

Fig.52- Cobriment de la rasa del Carrer dels Arcs.

Fig.53.- Cobriment de la rasa del Carrer dels Arcs.

Fig.54- Cobriment de la rasa del Carrer dels Arcs.

Tal i com comentàvem amb anterioritat, es va obrir el tram que pertany a la Plaça Nova. Passem a descriure a continuació les Unitats Estratigràfiques i l'estructura que es va documentar:

La primera unitat estratigràfica documentada consisteix en el nivell de pavimentació actual (**UE 1001**), format per unes rajoles grises de 0'60 m. de llarg per 0'30 m. d'ample, per 0,07 m. de gruix. La seva cota absoluta varia segons la posició del carrer, oscil·lant, en les cotes preses entre 10,78 i 10,68 m.s.n.m.

UE 1002: Està coberta per la UE 1001, i que es tracta dels nivells de preparació i cimentació del paviment actual. Està composta per formigó gris que oscil·la entre els 15 i 20 cm.

UE 1003: Està composta per sorres i argiles sorrenques i disgregades, generalment de color marró, tot i que pot adquirir tonalitats grises, verdes i vermelles. Es tracta de terres aportades en època recent per tal d'anivellar el carrer i poder pavimentar amb un sòl regular. Està cobert per la UE 1002 i cobreix la UE 1050.

UE 1050: Es tracta d'una estructura de morter blanc i vermell, i el que sembla un vas de decantació, amb una cota superior de 9,82 m.s.n.m. i una inferior de 9,72 m.s.n.m. Sembla, per factura, una estructura del s.XIX, segurament, dedicada a l'emmagatzematge o processament de líquids, potser d'aigües residuals, degut a les estructures que semblen complir la mateixa funció que es troben al voltant. Està coberta per la UE 1003 i per serveis d'electricitat de mitja tensió actualment en funcionament, el que va dificultar enormement la seva excavació i documentació.

Fig.55- UE 1050. S'observen els cables elèctrics que passaven per sobre.

Fig.56- UE 1050. S'observen els cables elèctrics que passaven per sobre.

Fig.57-Detall del plat de decantació de l'estructura corresponent a la UE 1050.

Fig.58-Desmuntatge de l'estructura UE 1019 a la rasa entre el Carrer dels Arcs i la Plaça Nova.

Fig.59-Desmuntatge de l'estructura 1019.

Fig.60-Cobriment amb geotèxtil de les estructures de la rasa entre el Carrer dels Arcs i
la Plaça Nova.

Fig.61- Cobriment amb geotèxtil de les estructures de la rasa entre el Carrer dels Arcs
i la Plaça Nova.

Fig.62- Cobriment amb geotèxtil de les estructures i col·locació de tub de la rasa entre
el Carrer dels Arcs i la Plaça Nova.

Fig.63-Cobriment amb geotèxtil de l'estructura de la rasa de la Plaça Nova.

Un cop cobertes les mencionades estructures, i col·locats els tubs d'aigua i electricitat, es va obrir la rasa del carrer dels Arcs en direcció nord, des del número 10, aproximadament. Com era d'esperar, les estructures anteriorment esmentades, continuaren durant l'excavació de la mateixa. Passem a relatar les UE trobades en la mateixa:

La primera unitat estratigràfica documentada consisteix en el nivell de pavimentació actual (**UE 1001**), format per unes rajoles grises de 0'60 m. de llarg per 0'30 m. d'ample, per 0,07 m. de gruix. La seva cota absoluta varia segons la posició del carrer, oscil·lant, en les cotes preses entre 10,78 i 10,68 m.s.n.m.

En segon lloc, trobem la **UE 1002**, que està coberta per la UE 1001, i que es tracta dels nivells de preparació i cimentació del paviment actual. Està composta per formigó gris que oscil·la entre els 15 i 20 cm.

UE 1003 està composta per sorres i argiles sorrenques i disgregades, generalment de color marró, tot i que pot adquirir tonalitats griseses, verdoses i vermelles. Es tracta de terres aportades en època recent per tal d'anivellar el carrer i poder pavimentar amb un sòl regular. Està cobert per la UE 1002.

Tal i com era d'esperar, va continuar apareixent la **UE 1030**, el paviment o estructura anteriorment descrita, i que s'estén al nord uns 10 m. més. Està coberta per les UE **1051**, **1052**, **1053**, **1054** i **1055**, i cobreix a la UE **1056**. Segueix la mateixa orientació NW-SE.

A més es van poder documentar dos murs: la **UE 1051**, que és un mur situat a la part oest de la rasa, que segueix la mateixa orientació que la rasa. És un mur fet amb morter blanc i beige, pedres i material constructiu. Assoleix una cota superior de 10,25 m.s.n.m. i una inferior de 9,60 m.s.n.m, i cobreix a la UE 1030. I a la part est de la rasa, que segueix la mateixa orientació NW-SE que la rasa, apareix un altre mur, la **UE 1052**: de composició similar a l'anterior i al paviment UE 1019 i que també cobreix a la UE 1030.

En ambdós casos, que apareixen molt a prop del tall de la rasa, no es pot precisar bé la seva funcionalitat, tot i que els adscriuim a l'edat contemporània (entre finals del segle XIX i principis del segle XX), per la seva factura i posició estratigràfica respecte a la UE 1030. En qualsevol cas, no guarden relació aparent entre ells, podent ésser el mur 1052 part d'una estructura de clavegueram, i el 1052 el mateix, o un antic col·lector.

D'altra banda, cridava molt l'atenció una solera de clavegueram contemporani (**UE 1053**) feta de rajoles de 14 cm x 30 cm. Es troba en una posició central de la rasa, més situada a l'est en la seva part més meridional, escorant-se cap a oest conforme avança en direcció nord. Se n'han conservat uns 7 metres de llarg. La podem datar al segle XX, doncs en un sector on va aparèixer junt amb part de la claveguera, apareixien materials de l'esmentat segle, com una escombreta de plàstic. Presenta una cota superior de 9,76 m.s.n.m i una inferior de 9,50 m.s.n.m. Cobreix a 1030.

També es documenta una estructura de morter de calç blanca (**UE 1055**) molt similar a les UE 1019 i 1052, i 1056. Degut al seu estat fragmentari, que en dificulta molt la interpretació, la podem qualificar com la base d'un sistema de clavegueram, segurament del segle XIX, de la qual se'n conservaria la pavimentació sobre la que s'assentarien les soleres i els murs que la conformaven. Fa uns 2 metres de llarg, i ocupa tot l'ample de la rasa (1,20 m.). A la seva part nord estava afectada per una instal·lació elèctrica contemporània de dos cables de plom, i estava, coberta per una estructura actual de formigó. Cobreix a 1056, i està coberta per 1003 i està retallat per la UE 1057. Té una cota superior de 9,97 m.s.n.m i una inferior de 9,45 m.s.n.m.

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Afectant i cobrint a les UE 1030, 1053 i 1055, trobem un prisma de formigó contemporani (UE 1054).

Les estructures corresponents a les UE 1053 i 1055 estaven assentades sobre la **UE 1056**. Es tracta d'un estrat argilós de color marró. La seva cota superior és de 9,45 m.s.n.m.

Fig.64-Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

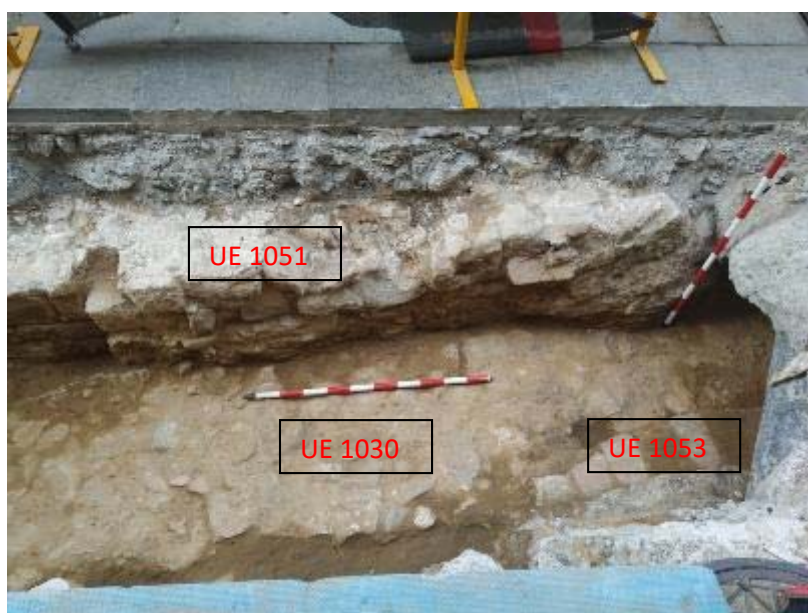

Fig.65- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

Fig.66- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

Fig.67- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

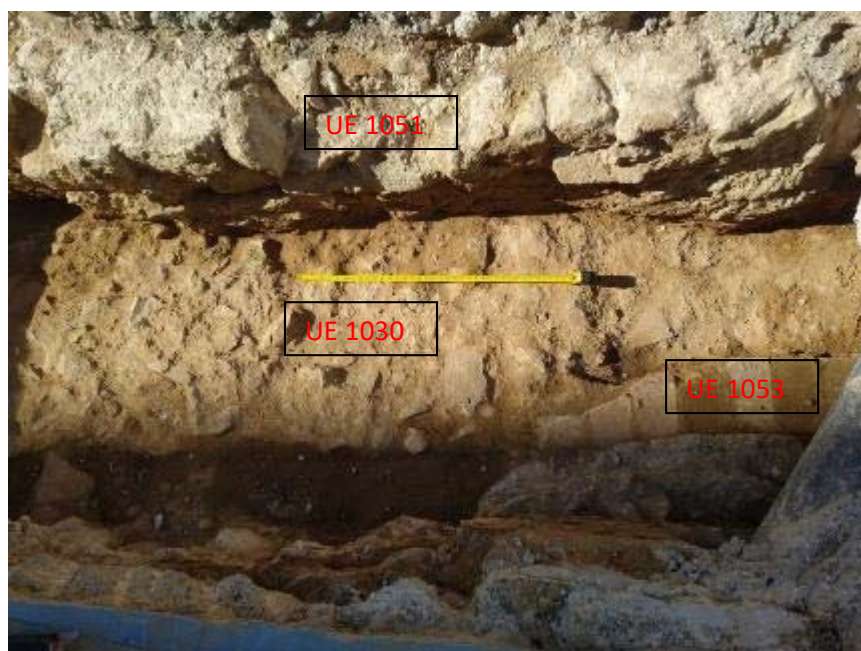

Fig.68-Detall de les estructures (UE 1030 i UE 1053) aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

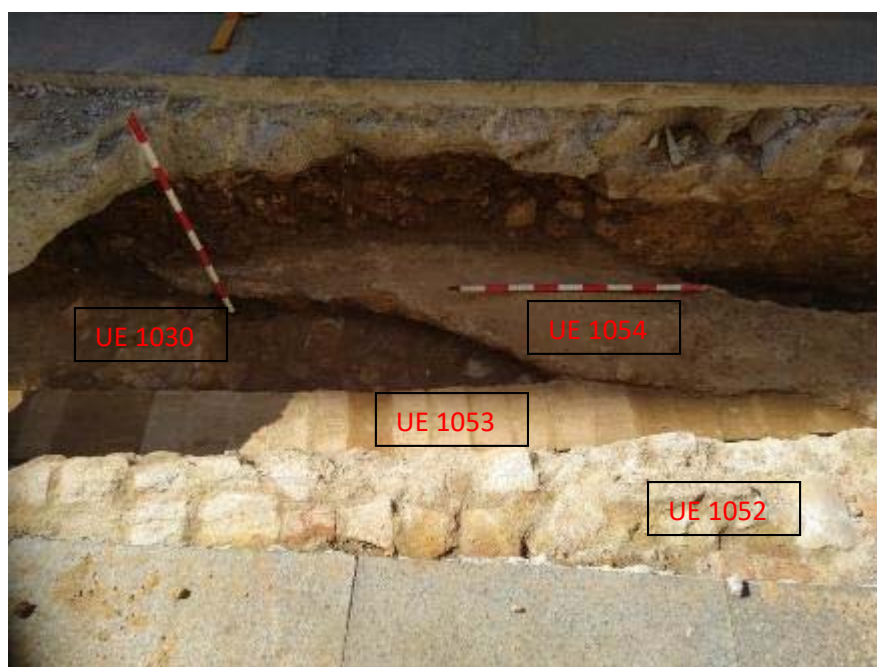

Fig.69- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

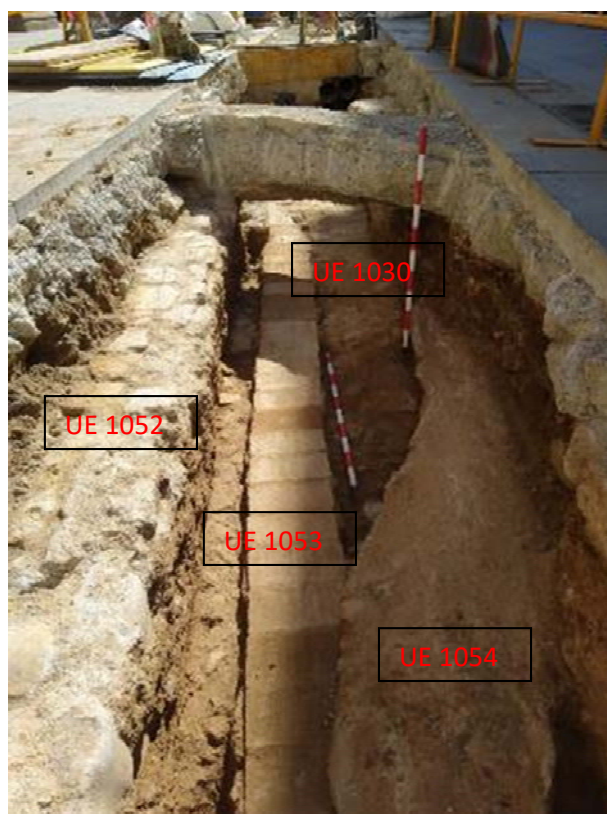

Fig.70- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

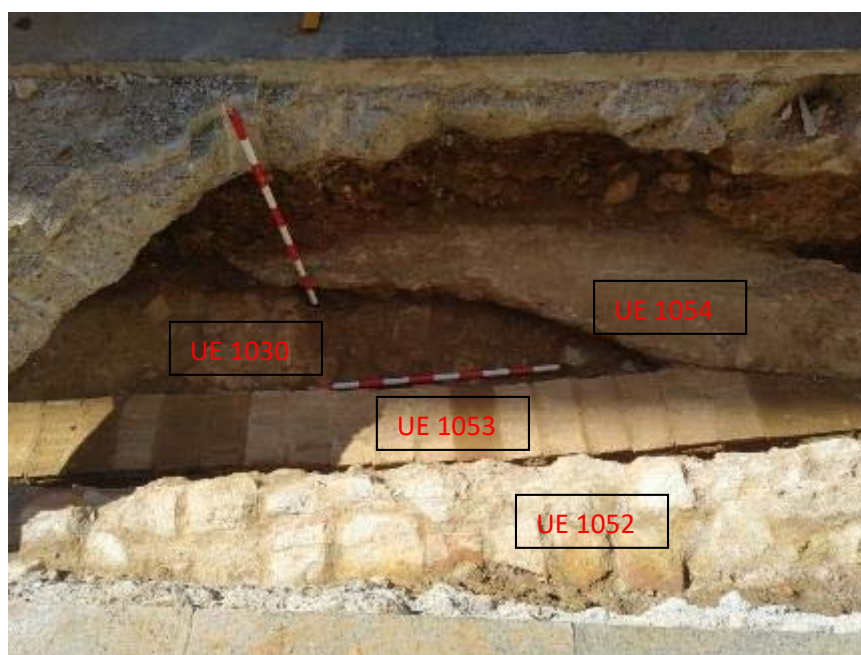

Fig.71- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

Fig.72- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

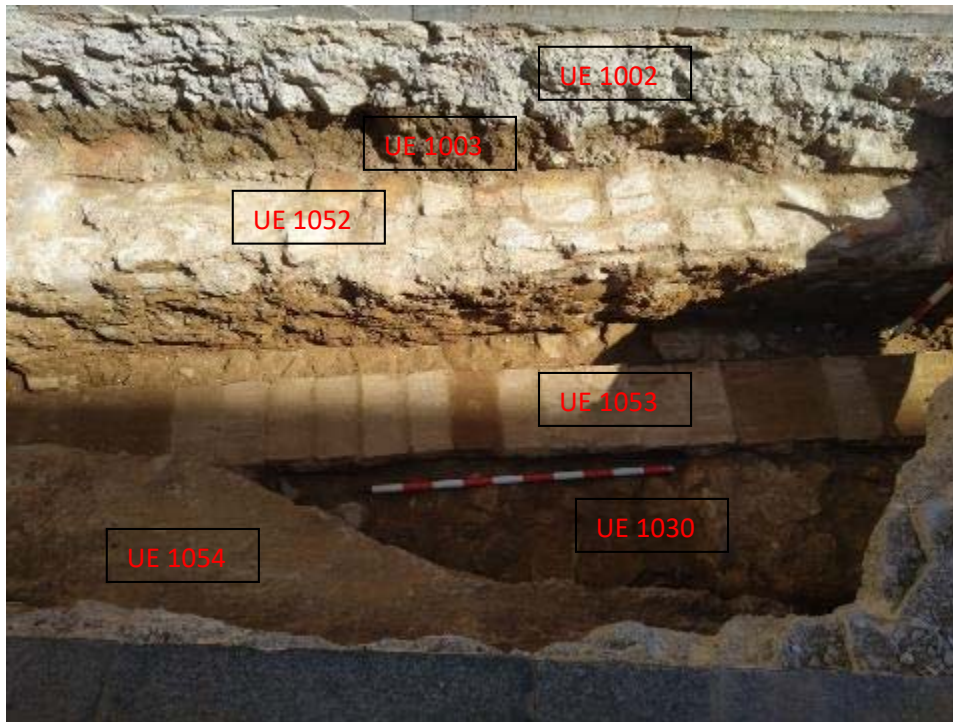

Fig.73- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

Fig.74- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

Fig.75- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

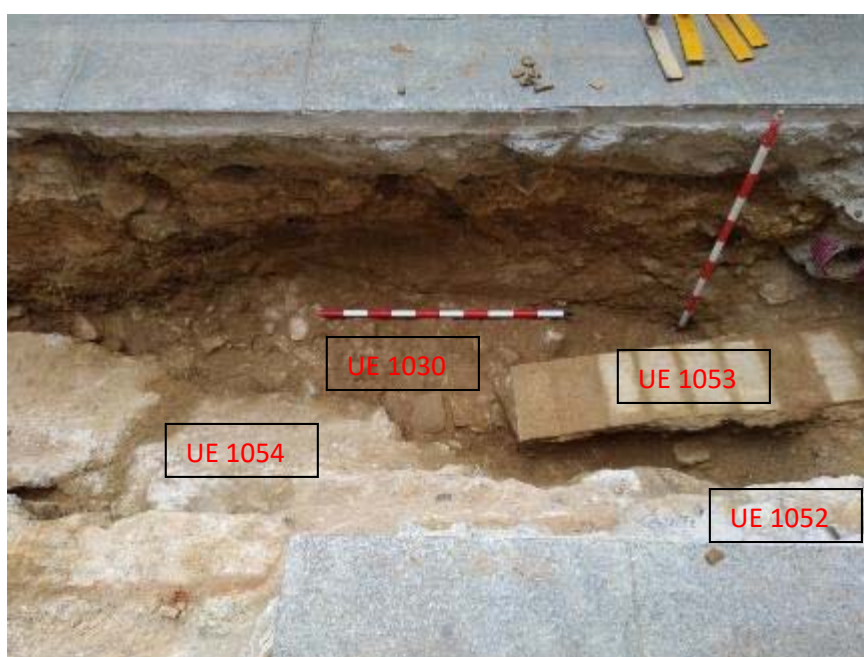

Fig.76- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

Fig.77- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

Fig.78- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

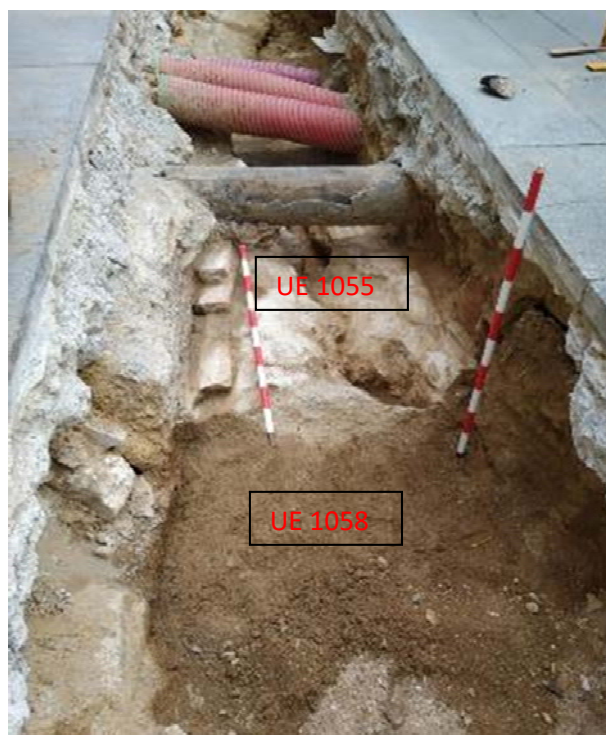

Fig.79- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

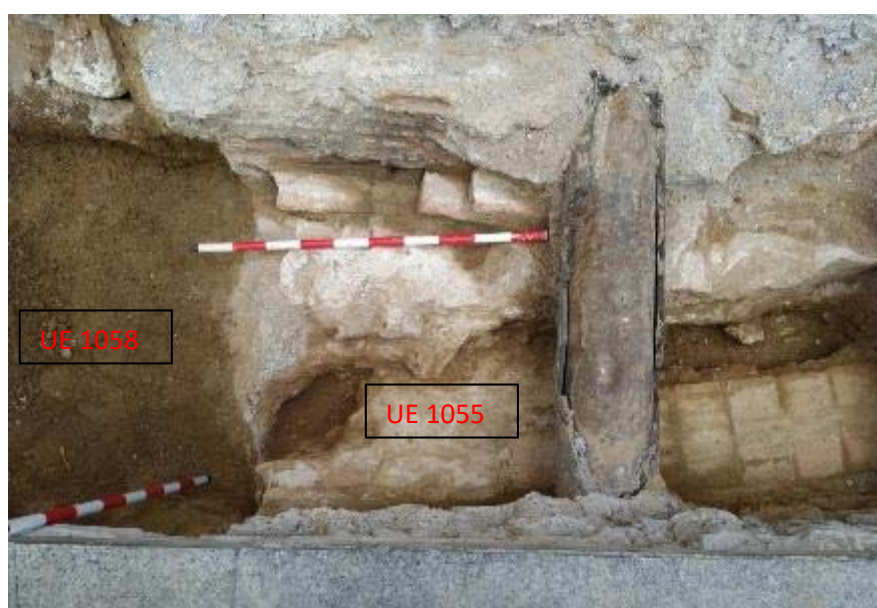

Fig.80- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

Fig.81- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

Fig.82- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

Fig.83- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

Fig.84. Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

Fig.85-Fotografia on s'observa un clavegueró al final del Carrer dels Arcs (tallat per cables de mitja tensió), d'una factura molt similar a les estructures anteriorment trobades, i amb una solera de rajoles de 30 cm. x 15 cm.

Fig.86- Fotografia d'una escombreta de plàstic contemporània, trobada a l'estrat que cobria la solera del clavegueró de la foto anterior.

Fig.87- Cobriment de les estructures a la part nord de la rasa del Carrer dels Arcs.

Fig.88- Cobriment de les estructures a la part nord de la rasa del Carrer dels Arcs.

8.-CONCLUSIONS

En la present intervenció arqueològica, els resultats, malgrat aporten poca informació i són molt fragmentaris, han estat positius. Els paviments trobats al carrer dels Arcs, que corresponen a les UE 1030, 1031, 1032, 1034 i 1035¹⁷ els podem adscriure, per factura constructiva, al segle XIX. En qualsevol cas, i mirant els quarterons d'en Garriga i Roca no sembla que la línia de carrer al carrer dels Arcs variés molt durant mitjans/finals del segle XIX.

Fig.89.-Carrer dels Arcs als "quarterons Garriga i Roca".

En absència de compartimentacions internes (del tipus parets mestres, murs, etc.) que compartimentessin l'espai, hauríem de descartar les primeres hipòtesis que van sorgir, i que van motivar a separar en diferents UE les esmentades estructures. En qualsevol cas, des d'un primer moment, i en vista de les estructures observables al tall (UE 1004, 1005) que havien estat reaprofitades, o fins i tot, construïdes des d'un primer moment, com a estructures de conducció d'aigües residuals.

Reforçant aquesta hipòtesi es troben totes les altres estructures¹⁸ descrites (murs, paviments, soleres, claveguerams...) que presentaven similituds constructives (amb un ús molt prolífic del morter blanc, la pedra i el material constructiu) i factures que generalment es poden adscriure a la segona meitat del segle XIX.

¹⁷ En un principi es varen atribuir a una sola Unitat Estratigràfica (UE 1007), però d'acord amb els tècnics del Servei d'Arqueologia de Barcelona es va decidir dividir-les en més UE per certes diferències en la seva factura constructiva.

¹⁸UE 1010,1011,1012,1013,1016,1017,1018,1026, 1018,1019, 1050, 1051, 1052, 1053, 1055.

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Tanmateix, la presència de la UE 1050 (trobad a la plaça Nova), la factura de la qual recorda a la d'una fossa sèptica de finals del s. XIX, ens porta a pensar en estructures d'aquest tipus quan les analitzem en el seu conjunt.

En tot cas, i descartada la hipòtesi de que es tractés d'estructures d'habitat o d'activitats productives, tot sembla indicar que ens trobaríem enfront d'estructures de recollida d'aigües residuals. En tot cas, i en absència de materials de datació concloents, i a tenor de l'observació de les característiques constructives, ens hem de decantar a oferir una datació d'època contemporània, segurament ubicada entre les darreries del segle XIX i principis del s. XX, a tenor de tots els aspectes anteriorment exposats.

9.-BIBLIOGRAFIA

AJUNTAMENT DE BARCELONA. *Urbanisme de Barcelona*.

<http://www.bcn.es/urbanisme/>

AJUNTAMENT DE BARCELONA, *La darrera mirada*

<https://darreramirada.ajuntament.barcelona.cat/>

BANKS, P., (1992): "L'estructura urbana de Barcelona, 714-1300". *Història de Barcelona* vol II. Barcelona.

CARANDINI, A. 1997. *Historias en la tierra. Manual de excavación arqueológica*. Crítica. Barcelona.

CIRICI, A. 1985. *Barcelona Pam a Pam*. Ed. Teide, Barcelona.

DD AA. 1984. Gran Geografia Comarcal de Catalunya: El Barcelonès i el Baix Llobregat vol. VIII. Enciclopèdia Catalana. Barcelona.

DDAA. 1993. "Intervencions a *Barcino* (1982-1989)". *Anuari d'intervencions arqueològiques a Catalunya. Època romana, Antiguitat tardana. Campanyes 1982-1989*. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Barcelona.

GARCIA, A.; GUÀRDIA, M. (1986): *Espai i societat a la Barcelona pre-industrial*. Barcelona.

GRANADOS, O., RODÀ, C. (1993) "La Barcelona de l'època Romana" *III Congrés d'Història de Barcelona: La ciutat i el seu territori, dos mil anys d'Història*. Ajuntament de Barcelona.

HARRIS, E.C. (1991): *Principios de estratigrafía arqueológica*. Ed. Crítica. Barcelona.

PALET, J. M. 1997. *Estudi territorial del Pla de Barcelona. Estructuració i evolució del territori entre l'època iberoromana i l'alt medieval. Segles II-I aC._X-XI dC.*, *Estudis i Memòries d'Arqueologia de Barcelona*, 1, Centre d'Arqueologia de la Ciutat, Institut de Cultura, Ajuntament de Barcelona, Barcelona.

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

SOLÉ, L. 1963. Ensayo de interpretación del cuaternario barcelonés. Dins de Miscelánea Barcinonensia. Ajuntament de Barcelona. Barcelona.

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

ANNEX 1-REPERTORI ESTRATIGRÀFIC

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21		UE: 1001
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Paviment Actual		
Composició Geològica:				
Composició Orgànica:				
Composició Artificial: Rajoles Grises				
Color: Gris	Cota Superior: (en metres)10,78		Cota Inferior: (en metres)10,71	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)		
Relacions Físiques: -Cobreix a 1002.				
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XX-XXI)		Datació: Segle XX		
Interpretació: Rajoles grises de 0'60 m. de llarg per 0'30 m. d'ample, per 0,07 m. de gruix. La seva cota absoluta varia segons la posició del carrer, oscil·lant, en les cotes preses entre 10,78 i 10,68 m.s.n.m.				

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21		UE: 1002
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Anivellament del paviment del carrer		
Composició Geològica:				
Composició Orgànica:				
Composició Artificial: Forimigó				
Color: Gris	Cota Superior: (en metres)10,71		Cota Inferior: (en metres)10,51	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)		
Relacions Físiques: -Cobert per 1001 -Cobreix a 1003,1004,1005, 1019,1041 ,1043, 1045, 1040, 1042, 1044,1047.				
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XX-XXI)		Datació: Segle XX		
Interpretació: Nivells de preparació i cimentació del paviment actual. Està composta per formigó gris que oscil·la entre els 15 i 20 cm.				

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21		UE: 1003
Tipus d'UE: Estrat		Definició: Anivellament del carrer		
Composició Geològica: Sorres, argilosorrenc. Composició Orgànica: Composició Artificial:				
Color: Marró, gris, verdós, vermell	Cota Superior: (en metres)10,71		Cota Inferior: (en metres)10,01	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)		
Relacions Físiques: -Cobert per 1002 -Cobreix a 1030, 1031, 1032, 1033, 1034 i 1035,1008,1009,1004, 1005, 1013,1015,1016,1017,1018,1019,1021,1022,1024,1027,1028,1050,1051,1052,1053,1054, 1055,1056, 1057, 1058, 1059				
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XX-XXI)		Datació: Segle XX		
Interpretació: Sorres i argiles sorrenques i disgregades, generalment de color marró, tot i que pot adquirir tonalitats griseses, verdoses i vermelles. Es tracta de terres aportades en època recent per tal d'anivellar el carrer i poder pavimentar amb un sòl regular. Està cobert per la UE 1002.				

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21		UE: 1004
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Tubs aigües residuals		
Composició Geològica: Composició Orgànica: Composició Artificial: Plom, totxo				
Color: vermell, Gris	Cota Superior: (en metres)		Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)		
Relacions Físiques: -Cobert per 1002 -Cobreix a 1030.				
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XX-XXI)		Datació: Segle XX		
Interpretació: Reapropitaments per tal d'encabir tubs, canonades i probablement clavegueram sobre al paviment anterior, sobretot en el cas de la UE 1004, assentades al tall sobre la UE 1030.				

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21		UE: 1005
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Conduccions d'aigües residuals		
Composició Geològica:				
Composició Orgànica:				
Composició Artificial: Material Constructiu				
Color: Marró	Cota Superior: (en metres)		Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)			Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques:				
-Cobert per 1002				
-Cobreix a 1030.				
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XX-XXI)			Datació: Segle XX	
Interpretació: Reaprofitaments per tal d'encabir tubs, canonades i probablement clavegueram sobre al paviment anterior, assentades al tall sobre la UE 1030.				

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21		UE: 1008
Tipus d'UE: Estrat		Definició: Estrat		
Composició Geològica: Argiles				
Composició Orgànica:				
Composició Artificial:				
Color: Marró	Cota Superior: (en metres) 9,65		Cota Inferior: (en metres)9,33	
Amplada: (en metres)			Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques:				
-Cobert per 1003.				
-Lliura a 1030.				
-Cobreix a 1009.				
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XX-XXI)			Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: Composada per argiles compactades. L'estrat era totalment estèril, pel que fa a material arqueològic associat.				

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1009
Tipus d'UE: Estrat		Definició: estrat	
Composició Geològica: Argiles			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color: Marró	Cota Superior: (en metres)9,33	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques: -Cobert per 1008 i 1030.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XX-XXI)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: Composat per argiles més disgregades i que és el terreny sobre el que s'assenta l'estructura de la UE 1030. Aquesta UE aflora a 9'33 m.s.nm.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1010
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Clavegueram	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Morter de calç, pedra i material constructiu.			
Color: Blanc	Cota Superior: (en metres) 10, 06	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)0,52		Longitud: (en metres)11,50	
Relacions Físiques: -Coberta per 1003. -Retallada per 1021. -Cobreix a 1011.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Finals segle XIX-Segle XX	
Interpretació: Estructura muraria composta de morter de calç, pedra i material constructiu, d'uns 11,50 m. de llarg per 52 cm. d'ample, i a una cota de 10'06 m.s.n.m en el seu coronament. Pren una orientació nord-sud, això no obstant en les seves vessants més septentrionals es situa en el tall oest de la rasa, mentre que a mida que avança vers la direcció sud, es va situant en una posició central i recolzada en la vessant est de la rasa. Està retallada per la UE 1021. Pel tipus de factura sembla poder-se adscriure al s. XIX, en absència d'estrats i materials relacionats que en facilitin la datació.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1011
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Solera clavegueram	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Morter de calç, rajoles			
Color: Blanc	Cota Superior: (en metres) 9,61	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres) 0,22		Longitud: (en metres)1,12	
Relacions Físiques: -Cobert per 1010.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Finals segle XIX-Segle XX	
Interpretació: Tractant-se d'una solera d'una conducció d'aigües, segurament residuals, que ens permeten interpretar les UE 1010 i 1011 com a clavegueram, que per factura, es podria datar als segle XIX, en absència d'estrats i materials relacionats que en facilitin la datació.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1012
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Clavegueram.	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Morter de calç blanca			
Color: Blanc	Cota Superior: (en metres)9.69	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)0,50		Longitud: (en metres)3,20	
Relacions Físiques: -Coberta per 1003.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Finals segle XIX-Segle XX	
Interpretació: També coberta per la UE 1003, fou trobada la UE 1012, que consistia en una estructura de morter de calç blanca, que s'estén uns 3,2 m., amb una cota superior de 9,69 m.s.n.m. Cobreix al seu torn, a la UE 1011, pel que està relacionada amb la funcionalitat de recollida d'aigües residuals que ja hem esmentat. Pensem que també pot pertànyer al segle XIX a la vista de la factura constructiva, en absència d'estrats i materials relacionats que en facilitin la datació.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1013
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Clavegueram	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Morter de calç blanca			
Color: Blanc	Cota Superior: (en metres) 10'24	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres) 1		Longitud: (en metres) 6'30	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003.			
-Tallada per 1015.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Finals segle XIX-Segle XX	
Interpretació: UE 1013: composta per una estructura construïda a partir de material constructiu i morter de calç blanca, d'uns 6'30 m. de llarg, i que en algunes parts mostra fractures. La cota màxima assolida és de 10'24 m. Pel tipus de factura sembla poder-se adscriure al s.XIX., en absència d'estrats i de material que en facilitin la datació. Aquesta està tallada per la UE 1015			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1015
Tipus d'UE: Retall		Definició: Retall per instal·lar serveis contemporanis	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color:	Cota Superior: (en metres)	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)0,49		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques:			
-Retalla a 1013, 1016,1017.			
-Reblerta per 1037.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XXI-XX)		Datació: Segle XX-XXI	
Interpretació: Talla a 1013, 1016 i 1017, d'uns 49 cm. d'ample, i reblerta per la UE 1037, que la reomple per tal d'instal·lar serveis de cable i tubs contemporanis).			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1016
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Clavegueram	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Pedres, morter beige			
Color: Beige	Cota Superior: (en metres) 10,05	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres) 0,40		Longitud: (en metres) 0,70	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003			
-Se li adossa 1017 i 1018			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: es tracta d'una estructura muraria perpendicular a la rasa en orientació est-oest, composta per pedres i lligada amb morter beige, d'uns 70 cm. de llarg per uns 40 d'ample amb una cota màxima de 10'05 m.s.n.m.. Adossada a aquesta estructura, trobem la UE 1017.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1017
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Clavegueram	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Pedres i morter beige			
Color: Beige	Cota Superior: (en metres) 9,96	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres) 0,20		Longitud: (en metres) 0,58	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003			
-Adossa a 1016			
-Se li adossa 1018			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: Estructura muraria composta per pedres i lligada amb morter beige, d'uns 58 cm. de llarg i 20 cm. d'ample, amb una cota superior de 9'96 m.s.n.m. A aquestes dues estructures se li adossa la UE 1018.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1018
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Clavegueram	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: morter de color beige, material constructiu i pedres			
Color:	Cota Superior: (en metres)10,15	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres) 0,5		Longitud: (en metres)0,7	
Relacions Físiques:			
-Coberta per 1003.			
-Adossa a 1017 i 1016			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: UE 1018, una pavimentació de morter de color beige, material constructiu i pedres			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1019
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Clavegueram	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Morter de calç blanca			
Color: Blanc	Cota Superior: (en metres)10,15	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)1,20		Longitud: (en metres)7,21	
Relacions Físiques:			
-Coberta per 1002.			
-Retallada per 1040, 1042, 1044, 1047, 1048.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: Estructura de morter de calç blanca molt similar a les UE 1030, 1031, 1032, 1033, 1034 i 1035. Es troba a la part més meridional de la rasa.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1020
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Estructura de Serveis	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Formigó			
Color: Gris	Cota Superior: (en metres)	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)0,60	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003.			
-Rebleix a 1036			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XX	
Interpretació:			
Estructura de serveis contemporània			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1021
Tipus d'UE: Retall		Definició: Retall per instal·lar serveis	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color:	Cota Superior: (en metres)	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003.			
-Retalla a 1010.			
-Reblert per 1022.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XX	
Interpretació: Es tracta d'un retall que retalla la UE 1010 i que està reblert per la UE 1022, que es tracta d'una estructura de servei de formigó per instal·lar-hi els cables telefònics. És molt visible en el tall oriental de la rasa, junt amb el tram més meridional de la UE 1010.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1022
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Estructura de servei	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Formigó			
Color: Gris	Cota Superior: (en metres)9,86	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)0,73		Longitud: (en metres)1,05	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003.			
-Rebleix a 1021.			
-Cobreix a 1029.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XX	
Interpretació: Es tracta d'una estructura de servei de formigó per instal·lar-hi els cables telefònics.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1024
Tipus d'UE: Estrat		Definició: Estrat sobre el que s'assenten les estructures	
Composició Geològica: Argiles			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color: Verd	Cota Superior: (en metres)9,56	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1012 i 1013			
Fase Cronològica: Segle XIX o anterior		Datació: Segle XIX o anterior	
Interpretació: És un estrat d'argiles de color verd que aflora a sota de les UE 1012 i 1013, i sobre les que aquestes estructures s'assenten. Aflora a 9'56 m.s.n.m.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1026
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Rajoles	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Rajoles			
Color: Vermell	Cota Superior: (en metres)9,48	Cota Inferior: (en metres)9,44	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques:			
-Coberta per 1027.			
-S'adossa a 1010.			
-Cobreix a 1029.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: Rajoles molt fragmentàries que s'adossen a la UE 1010 en la seva vessant oest, en les proximitats de la UE 1012. Es troba a una cota de 9'48 m.s.n.m. No queda clar si funcionaria com a pavimentació o com a banqueteta de l'estructura murària. Cobreix a la UE 1029, un morter de color marró-ocre que aflora a una cota de 9'44 m.s.n.m., i queda coberta per la UE 1027.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1027
Tipus d'UE: Estrat		Definició: Estrat argilós	
Composició Geològica: Argiles, pedres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color: Marró, taronja	Cota Superior: (en metres)9,48	Cota Inferior: (en metres)9,39	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003.			
-Lliura a 1028.			
-Cobreix a 1029.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX) o anterior		Datació: Desconeguda	
Interpretació: Estrat argilós marró amb pedres i taques de color taronja. Es lliura a la UE 1028 i aflora a 9'48 m.s.n.m., i s'ha excavat, en el context del sondeig que s'hi va dur a terme, fins la cota 9'39 m.s.n.m.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1028
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Rajoles	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Rajoles			
Color: Vermell	Cota Superior: (en metres)9,48	Cota Inferior: (en metres)9,44	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques:			
-Adossa a 1010..			
-Cobert per 1003.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: Rajoles en estat molt fragmentari molt semblants a la UE 1026, i que es lliuren a l'estructura muraria 1010 pel cantó oposat a la UE 1026.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1029
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Estructura de morter	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Morter			
Color: marró-ocre	Cota Superior: (en metres) 9,44	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques:			
-Coberta per 1026 i 1027.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: Morter de color marró-ocre que aflora a una cota de 9'44 m.s.n.m., i queda coberta per la UE 1027.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1030
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Paviment	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Morter de calç			
Color: Blanc	Cota Superior: (en metres)9,98	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres) 1,20		Longitud: (en metres)6	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003.			
-Retallat per 1038.			
Fase Cronològica: : Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: Paviment, s'estén 6 metres en direcció Sud, ocupant la part més septentrional de la rasa. Està composta per morter de calç blanca i material constructiu variat, de grans dimensions. En la seva part superior es troba a una cota de 9'98 m.s.n.m. Està retallat per UE 1038, en la seva vessant oest.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1031
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Paviment	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Material Constructiu			
Color: Grisós	Cota Superior: (en metres)9,90	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)1,20		Longitud: (en metres)3,80	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: Paviment que s'estén uns 3'80 m. en aquesta direcció i a una cota màxima de 9'90 m. Està compost per material constructiu de forma rectangular i presenta un color més grisós.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1032
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Paviment	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Morter			
Color: Blanc, rosat	Cota Superior: (en metres)10,03	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)1,20		Longitud: (en metres)2,50	
Relacions Físiques: -Cobert per 1003			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: Paviment que s'estén 2'50 m. i es troba a 10,03 m.s.n.m. Presenta un morter més blanc i rosat.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1033
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Paviment	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Morter, material constructiu, pedres			
Color: Beige, blanc	Cota Superior: (en metres)9,95	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)1,20		Longitud: (en metres)3,5	
Relacions Físiques: -Cobert per 1003.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: Estenent-se 3'5 m. n direcció sud, podem identificar el paviment registrat com a UE 1033, diferenciant-se per presentar una menor quantitat de morter, de tonalitat beige i material constructiu i pedres de majors dimensions. Arriba a una cota de 9'95 m.s.n.m.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1034
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Paviment	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Morter, pedres, material constructiu			
Color: Blanc	Cota Superior: (en metres)9,92	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)1,20		Longitud: (en metres)4,97	
Relacions Físiques: -Cobert per 1003. -Tallat per 1036.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: És un dels paviments mencionats anteriorment, s'estén 4,97 m. en direcció sud i es caracteritza per presentar una gran quantitat de morter de color blanquinós. Es troba a una cota màxima de 9'92 m.s.n.m. i està tallada (UE 1036), total o parcialment per un estructura de serveis de formigó (UE 1020) d'uns 60 cm. d'ample. Acaba en un desnivell en forma de graó d'uns 17 cm. d'alçada.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1035
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Paviment	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Morter, pedres, material constructiu			
Color: blanc	Cota Superior: (en metres)9,48	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)1,20		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques: -Cobert per 1003.			
Fase Cronològica:		Datació:	
Interpretació: un dels paviments esmentats amb anterioritat. s'estén de manera indeterminada en direcció sud, doncs per acció de les filtracions del clavegueram que passa pel tall est no s'ha pogut excavar adequadament.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1036
Tipus d'UE: Retall		Definició: retall estructura de serveis	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color:	Cota Superior: (en metres)	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003.			
-Reblert per 1020.			
-Retalla a 1034.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XX	
Interpretació: Retall de l'estructura de serveis actuals de formigó 1020.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1037
Tipus d'UE: Estrat		Definició: Rebliment retall	
Composició Geològica: Tot-U			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color: Marró	Cota Superior: (en metres)10,15	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)0,6		Longitud: (en metres)1,20	
Relacions Físiques:			
-Rebleix a 1015.			
-Cobert per 1003.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XX	
Interpretació: Rebliment del retall (UE 1015) per tal d'instal·lar serveis de cable i tubs contemporanis.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1038
Tipus d'UE: Retall		Definició: retall	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color:	Cota Superior: (en metres)	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003.			
-Retalla a 1030.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1040
Tipus d'UE: Retall		Definició: Retall	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color:	Cota Superior: (en metres)	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1002.			
-Retalla a 1019, 1042 i 1043.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XX	
Interpretació:			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1041
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Prisma de formigó	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Formigó			
Color: Gris	Cota Superior: (en metres)10,22	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)0,50		Longitud: (en metres)1,20	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1002.			
-Rebleix a 1040.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XX	
Interpretació: Prisma de formigó contemporani d'uns 50 cm. d'ample que atravesa la rasa en l'eix Est-Oest.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1042
Tipus d'UE: Retall		Definició: Retall	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color:	Cota Superior: (en metres)	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1002.			
-Retalla a 1019.			
-Retallada per 1040.			
-Reblerta per 1043.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: Retalla la UE 1019, i és retallada per la UE 1040. Està reblerta per la UE 1043.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1043
Tipus d'UE: Estrat		Definició: Estrat d'argiles marrons	
Composició Geològica: Argila			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color: Marró	Cota Superior: (en metres)10,13	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques: -Rebleix a 1042. -Cobert per 1002.			
Fase Cronològica: Desconeguda		Datació: Desconeguda	
Interpretació: Estrat d'argiles marrons que reomple a 1042.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1044
Tipus d'UE: Retall		Definició: Retall	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color:	Cota Superior: (en metres)	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques: -Cobert per 1022. -Retalla a 1019. -Reblert per 1045 i 1046.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: : Segle XX	
Interpretació: Retall que retalla a la UE 1019. Està reblert per les UE 1045 i 1046.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1045
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Prisma de formigó	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Formigó			
Color: Gris	Cota Superior: (en metres)9,80	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)1,20		Longitud: (en metres)0,86	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1046.			
-Rebleix a 1044.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XX	
Interpretació: Prisma de formigó contemporani.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1046
Tipus d'UE:		Definició:	
Composició Geològica: Tot-U			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color:	Cota Superior: (en metres)10,28	Cota Inferior: (en metres)9,80	
Amplada: (en metres) 1,50		Longitud: (en metres)1,20	
Relacions Físiques:			
-Cobreix a 1046.			
-Rebleix a 1044.			
-Cobert per 1002.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XX	
Interpretació:			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 /
plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i
carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1047
Tipus d'UE: Retall		Definició: Retall	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color:	Cota Superior: (en metres)	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques:			
-Cobert 1002.			
-Retalla 1019.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XX	
Interpretació: Retall de la construcció de la rasa per ubicar els cables d'alta tensió. Retalla a la UE 1019.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1048
Tipus d'UE: Retall		Definició: Retall	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color:	Cota Superior: (en metres)	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003.			
-Retalla a 1019.			
Reblert per 1049.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XX	
Interpretació: Retall de la construcció de la rasa per un prisma de formigó que conté serveis. Retalla a la UE 1019.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1049
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Retall	
Composició Geològica: Composició Orgànica: Composició Artificial:			
Color:	Cota Superior: (en metres)	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques: -Rebleix a 1048. -Cobert per 1003.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XX	
Interpretació: Prisma de formigó per ubicar serveis a l'actualitat.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1050
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Magatzem o processat de líquids	
Composició Geològica: Composició Orgànica: Composició Artificial: Morter			
Color: Blanc i vermell	Cota Superior: (en metres)9,82	Cota Inferior: (en metres)9,72	
Amplada: (en metres)1,20		Longitud: (en metres)1,40	
Relacions Físiques: -Coberta per 1003.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: Estructura de morter blanc i vermell, i el que sembla un vas de decantació, amb una cota superior de 9,82 m.s.n.m. i una inferior de 9,72 m.s.n.m. Sembla, per factura, una estructura del s.XIX, segurament, dedicada a l'emmagatzematge o processament de líquids, potser d'aigües residuals (fossa sèptica?), degut a les estructures que semblen complir la mateixa funció que es troben al voltant. Està coberta per la UE 1003 i per serveis d'electricitat de mitja tensió actualment en funcionament, el que va dificultar enormement la seva excavació i documentació.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1051
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Mur	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Morter, pederes, material constructiu			
Color: Blanc, beige	Cota Superior: (en metres)10,25	Cota Inferior: (en metres)9,60	
Amplada: (en metres)0,40		Longitud: (en metres)3,13	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1002.			
-Cobreix a 1030			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: Estructura muraria situada a la part Oest de la rasa, que segueix la mateixa orientació NW-SE que la rasa. Està composta per morter blanc i beige, pedres i material constructiu. Assoleix una cota superior de 10, 25 m.s.n.m. i una inferior de 9,60 m.s.n.m. Cobreix a la UE 1030.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1052
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Mur	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Morter, pedres, material constructiu			
Color: Blanc	Cota Superior: (en metres)10,10	Cota Inferior: (en metres)9,69	
Amplada: (en metres)0,54		Longitud: (en metres)5,60	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003.			
-Cobreix a 1030			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: Estructura muraria situada a la part Est de la rasa, que segueix la mateixa orientació NW-SE que la rasa. Està composta per morter blanc, pedres i material constructiu, molt semblant a la composició de la UE 1019. Cobreix a la UE 1030.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1053
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Solera de clavegueram	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Rajoles			
Color: Vermell	Cota Superior: (en metres)9,76	Cota Inferior: (en metres)9,50	
Amplada: (en metres) 0,30	Longitud: (en metres)7,38		
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003.			
-Cobreix a 1030.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XX	
Interpretació: Solera de clavegueram contemporani composta per rajoles de 14 cm. x 30 cm. Es troba en una posició central de la rasa, més situada a l'est en la seva part més meridional, escorant-se cap a Oest conforme avança en direcció Nord. Se n'han conservat uns 7 metres de llarg. La podem datar al segle XX, doncs en un sector on va aparèixer junt amb part de la claveguera, apareixien materials de l'esmentat segle, com una escobeta de plàstic. Presenta una cota superior de 9,76 m.s.n.m i una inferior de 9,50 m.s.n.m. Cobreix a 1030.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1054
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Prisma de formigó	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Formigó			
Color: Gris	Cota Superior: (en metres) 9,60	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)1,90	Longitud: (en metres)4,70		
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003.			
-Cobreix a 1030, 1053, 1055.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XX	
Interpretació: Prisma de formigó contemporani. Cobreix a les UE 1030, 1053 i 1055.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1055
Tipus d'UE: Estructura		Definició: Paviment	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Morter de calç			
Color: Blanc	Cota Superior: (en metres)9,97	Cota Inferior: (en metres)9,45	
Amplada: (en metres)1,20		Longitud: (en metres)2,00	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003.			
-Retallat per 1057.			
-Cobreix a 1056 i 1059.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: Estructura de morter de cal blanca molt similar a les UE 1019 i 1052, i 1056, i està retallat per la UE 1057. Fa uns 2 metres de llarg, i ocupa tot l'ample de la rasa (1,20 m.). A la seva part nord estava afectada per una instal·lació elèctrica contemporània de dos cables de plom, i estava, tanmateix, coberta per una estructura actual de formigó. Cobreix a 1056, i està coberta per 1003. Té una cota superior de 9,97 m.s.n.m i una inferior de 9,45 m.s.n.m.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1056
Tipus d'UE: Estrat		Definició: Estrat anivellament	
Composició Geològica: Argila			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color: Marró	Cota Superior: (en metres)9,45	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1053 i 1055.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Desconeguda	
Interpretació: Estrat argilós de color marró, sobre el que sembla que s'assentin les estructures corresponents a les UE 1053 i 1055. La seva cota superior és de 9,45 m.s.n.m.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1057
Tipus d'UE: Retall		Definició: Retall per ubicar servei	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color:	Cota Superior: (en metres)	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003.			
-Retalla a 1055.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XX	
Interpretació: És un retall, segurament per ubicar un servei ,que retalla la UE 1055.			

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1058
Tipus d'UE: Estrat		Definició: Rebliment retall	
Composició Geològica: Tot-U			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color: Marró	Cota Superior: (en metres)9,59	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)1,20		Longitud: (en metres)1,00	
Relacions Físiques:			
-Cobert per 1003.			
-Rebleix a 1057.			
Fase Cronològica: Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XX	
Interpretació: Estrat que rebleix la UE 1057. Està compostat de TOT-U, i té una cota superior de 9,59 m.s.n.m.			

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 / plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i carrer de Fontanella, 2.

Nom Jaciment/Codi: Portal de l'Àngel		Codi Servei d'arqueologia de Barcelona: 087/21	UE: 1059
Tipus d'UE: Estrat		Definició: Estrat d'anivellament	
Composició Geològica: Argiles, pedres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color: Marrons	Cota Superior: (en metres) 9,51	Cota Inferior: (en metres)	
Amplada: (en metres)		Longitud: (en metres)	
Relacions Físiques: -Cobert per 1055.			
Fase Cronològica: : Contemporani (ss.XIX-XX)		Datació: Segle XIX-XX	
Interpretació: Estrat d'anivellament de l'estructura 1055. Estava compost a base d'argiles marrons i pedres. La seva cota superior és de 9,51 m.s.n.m.			

ANNEX 2- ÍNDEX DE FOTOGRAFIES

Fig.-1- Ubicació de la intervenció arqueològica.

Fig.-2- Emplaçament de la intervenció arqueològica.

Fig.3-Actual Àngel del Portal.

Fig.4- Àngel Custodi amb espasa i corona. Obra de 1466.

Fig.4b- Cala a la plaça de Catalunya.

Fig.4c- Rasa al xamfrà entre avinguda del Portal de l'Àngel i el carrer Fontanella.

Fig.5-Fotografia dels treballs duts a terme al carrer de Cucurulla i avinguda del Portal de l'Àngel.

Fig.6- Fotografia dels treballs duts a terme a l'avinguda del Portal de l'Àngel..

Fig.7- Fotografia dels treballs duts a terme a l'avinguda del Portal de l'Àngel.

Fig.8- Vista en direcció nord de les UE 1032,1033 i 1034, afectades pel rebaix que s'ha de fer per tal de passar els nous serveis sota el tub de gas.

Fig.9-Vista de la UE 1033 i el tub de gas.

Fig.10-Vista en direcció Sud, del tub de gas i de la UE 1034.

Fig.11-Imatge zenital de la UE 1010, en el tram on queda afectada.

Fig.12-Vessant nord de la UE 1013.

Fig.13- Imatge de la UE 1013.

Fig.14- Imatge de la UE 1013.

Fig.15.- Imatge de la UE 1013.

Fig. 16-Imatge de les UE 1013, 1016, 1017 i 1018, així com del retall UE 1015 i el reblliment UE 1037.

Fig.17- Imatge de la UE 1019.

Fig.18-Imatge de les UE 1030, 1009 i 1004.

Fig.19-Imatge de les UE 1030, 1009 i 1031.

Fig.20.-Imatge de les UE 1034 i 1035.

Fig.21-Imatge de les UE 1019, 1041 i 1043.

Fig.22-Fotografia de l'alçat de la UE 1019.

Fig.23- Fotografia del tall de la rasa on s'ubiquen les UE 1019 i 1045.

Fig.24-Fotografia de la rasa en el seu sector meridional.

Fig.25- Fotografia del sector sud de la rasa.

Fig.26- Fotografia de les UE 1019 i 1045.

Fig.27-Fotografia dels treballs executats en l'obertura del tram de rasa comprès entre la part sud del carrer dels Arcs i la plaça Nova.

Fig.28- Fotografia dels treballs executats en l'obertura del tram de rasa comprès entre la part sud del carrer dels Arcs i la plaça Nova.

Fig.29-Cable d'alta tensió aparegut en relació a la UE 1019.

Fig.30- Cable d'alta tensió aparegut en relació a la UE 1019 i al tram de rasa anterior.

Fig.31-Sector sud de la rasa, un cop es van haver fet els rebaixos i continuava envers la plaça Nova.

Fig.32- Sector sud de la rasa, un cop es van haver fet els rebaixos i continuava envers la plaça Nova.

Fig.33- Vista zenital del sector sud de la rasa, un cop es van haver fet els rebaixos i continuava envers la plaça Nova.

Fig.34- Sector sud de la rasa, un cop es van haver fet els rebaixos i continuava envers la plaça Nova.

Fig.35- Sector sud de la rasa, un cop es van haver fet els rebaixos i continuava envers la plaça Nova.

Fig.36- Vista del sector meridional de la rasa del Carrer dels Arcs, connectant amb la plaça Nova.

Fig.37- Detall de la UE 1019, tallada pels serveis d'electricitat actuals.

Fig. 38- Detall de la UE 1019, tallada pels serveis d'electricitat actuals.

Fig.39-Vista de la rasa de connexió entre el carrer dels Arcs i la plaça Nova.

Fig.40- Vista de la rasa de connexió entre el carrer dels Arcs i la plaça Nova.

Fig.41- Treballs de desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al carrer dels Arcs.

Fig.42- Treballs de desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al carrer dels Arcs.

Fig.43- Treballs de desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al carrer dels Arcs.

Fig.44.- Treballs de desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al carrer dels Arcs.

Fig.45.- Treballs de desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al carrer dels Arcs.

Fig.46- Treballs de desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al carrer dels Arcs.

Fig.47.- Treballs de desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al carrer dels Arcs.

Fig.48.- Treballs de desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al carrer dels Arcs.

Fig.49.- Treballs de desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al carrer dels Arcs.

Fig.50- Treballs de desmuntatge de les estructures de la primera rasa efectuada al Carrer dels Arcs.

Fig.51-Cobriment de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.52- Cobriment de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.53.- Cobriment de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.54- Cobriment de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.55-Estructura corresponent a la UE 1050. S'observen els cables elèctrics que passaven per sobre.

Fig.56- Estructura corresponent a la UE 1050. S'observen els cables elèctrics que passaven per sobre.

Fig.57-Detall del plat de decantació de l'estructura corresponent a la UE 1050.

Fig.58-Desmuntatge de l'estructura UE 1019 a la rasa entre el carrer dels Arcs i la plaça Nova.

Fig.59-Desmuntatge de l'estructura 1019.

Fig.60-Cobriment amb geotèxtil de les estructures de la rasa entre el carrer dels Arcs i la plaça Nova.

Fig.61- Cobriment amb geotèxtil de les estructures de la rasa entre el carrer dels Arcs i la plaça Nova.

Fig.62- Cobriment amb geotèxtil de les estructures i col·locació de tub de la rasa entre el carrer dels Arcs i la plaça Nova.

Fig.63-Cobriment amb geotèxtil de l'estructura de la rasa de la plaça Nova.

Fig.64-Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs

Fig.65- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.66- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.67- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.68-Detall de les estructures (UE 1030 i UE 1053) aparegudes a la part meridional de la rasa del Carrer dels Arcs.

Fig.69- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.70- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.71- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.72- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.73- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.74- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs..

Fig.75- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs..

Fig.76- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs..

Fig.77- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs..

Fig.78- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs..

Fig.79- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs..

Fig.80- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.81- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.82- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.83- Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.84. Estructures aparegudes a la part meridional de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.85-Fotografia on s'observa un clavegueró al final del carrer dels Arcs. (tallat per cables de mitja tensió), d'una factura molt similar a les estructures anteriorment trobades, i amb una solera de rajoles de 30 cm. x 15 cm.

Fig.86- Fotografia d'una escombreta de plàstic contemporània, trobada a l'estrat de la que cobria la solera del clavegueró de la foto anterior.

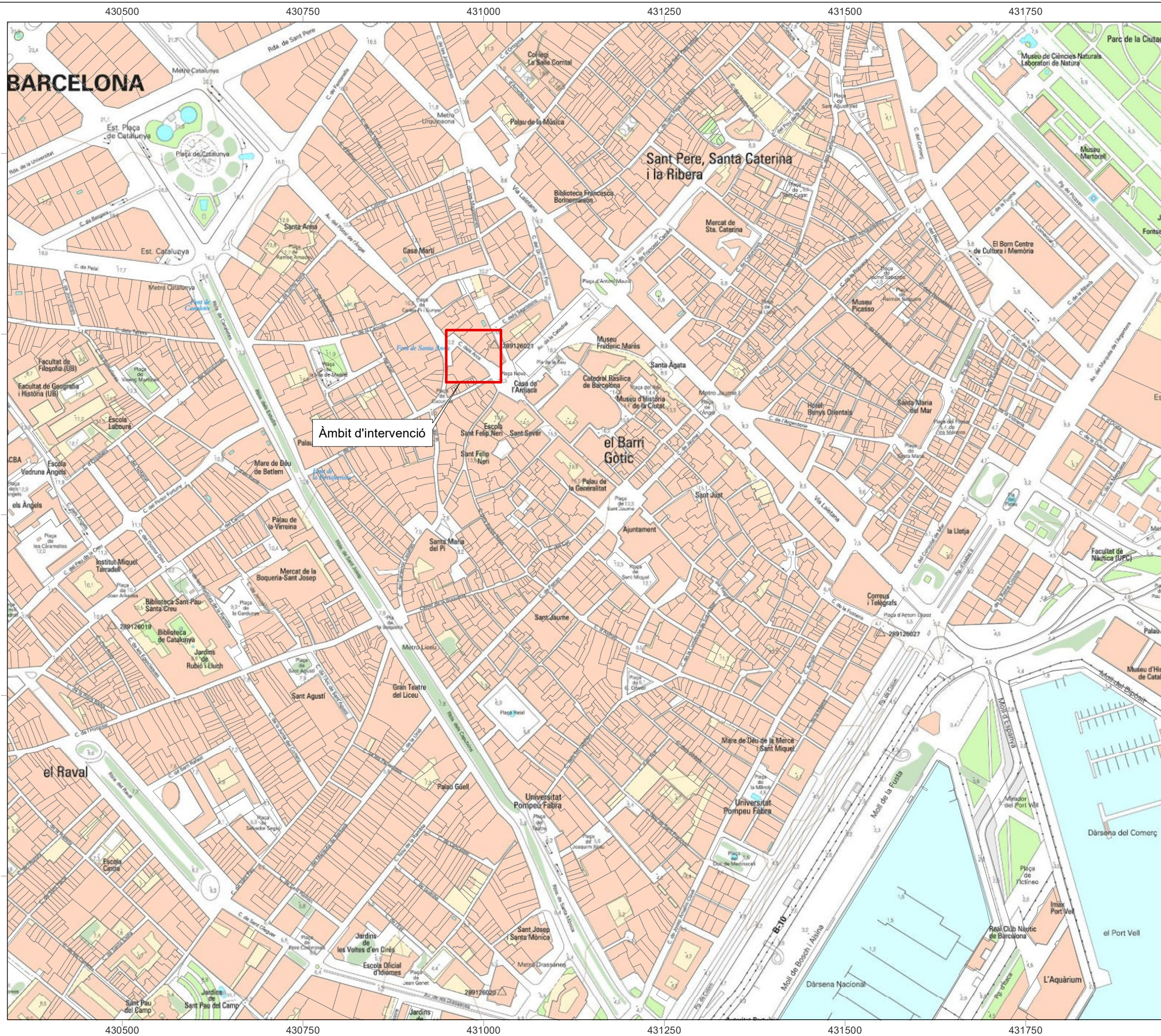
Fig.87- Cobriment de les estructures a la part nord de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.88- Cobriment de les estructures a la part nord de la rasa del carrer dels Arcs.

Fig.89.-Carrer dels Arcs als "quarterons Garriga i Roca".

Memòria de la intervenció arqueològica a l'avinguda del Portal de l'Àngel, 1-7, 2-6, 44 /
plaça Nova, 5 / carrer de Cucurulla, 9 / carrer dels Arcs, 2-10 / plaça de Catalunya, 16b / i
carrer de Fontanella, 2.

ANNEX 3 - DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

NOM DEL PROJECTE

INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA ALS CARRERS AVINGUDA DEL PORTAL DE L'ÀNGEL, 1-7, 2-6, 44 / PLAÇA NOVA, 5 / CARRER DE CUCURULLA, 9 / CARRER DELS ARCS, 2-10 / PLAÇA DE CATALUNYA, 16B / CARRER DE FONTANELLA, 2. CODI 087/21

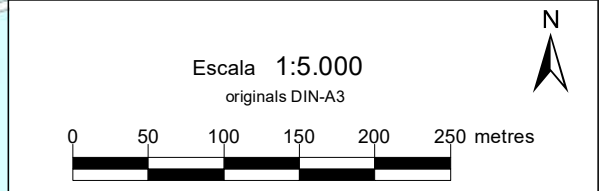
MUNICIPI

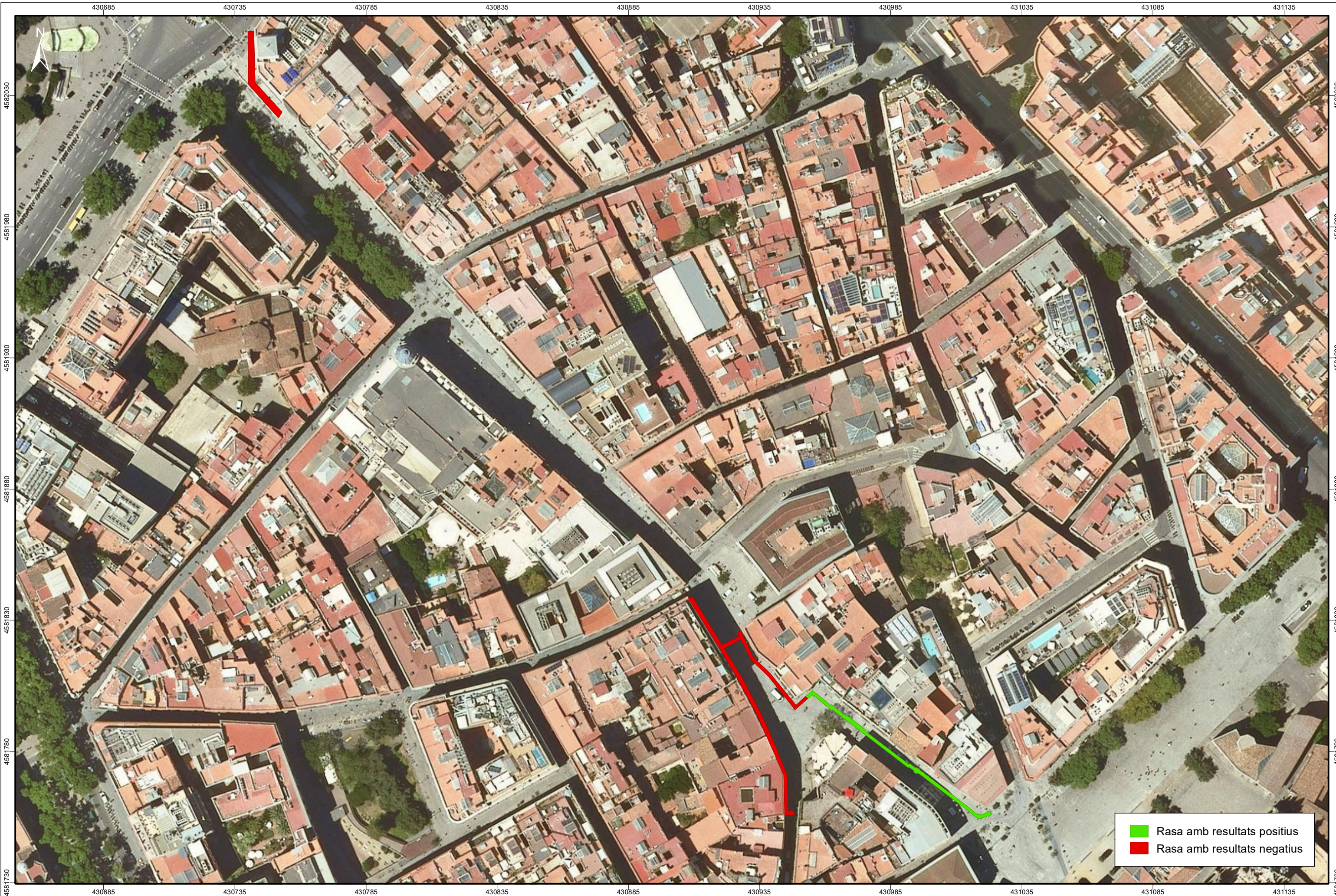
BARCELONA

DISTRICTE

CIUTAT VELLA

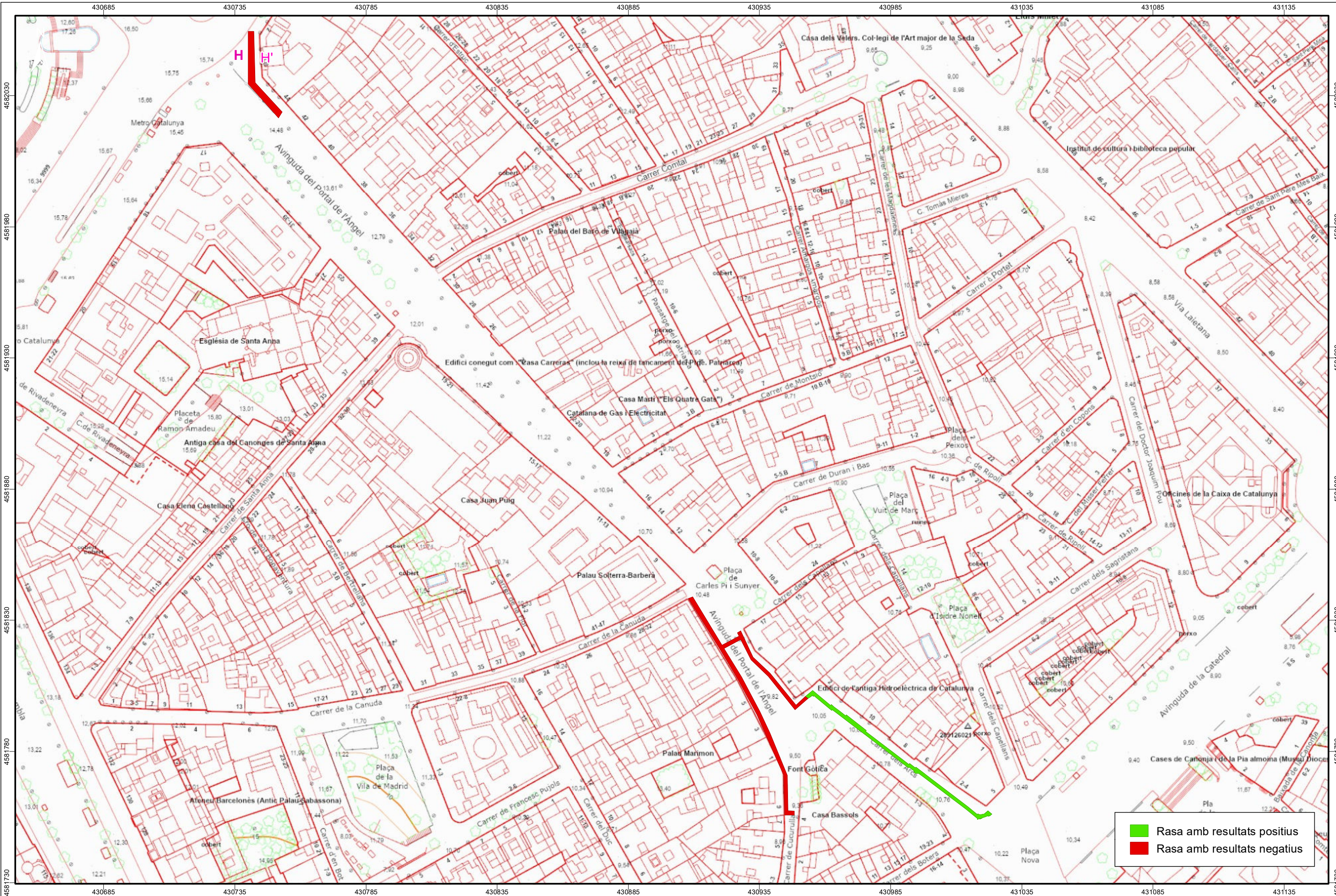
LLEENDA

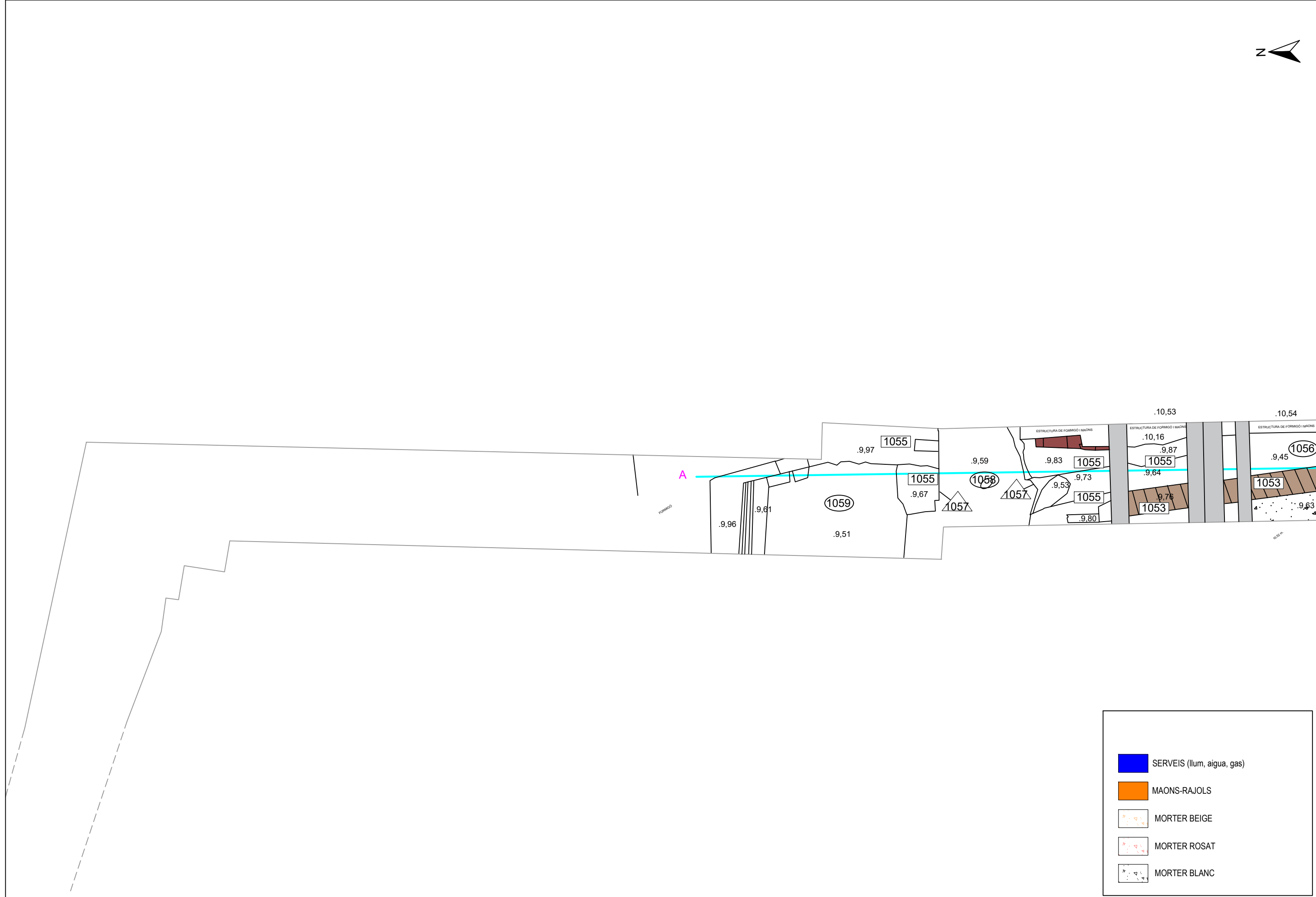

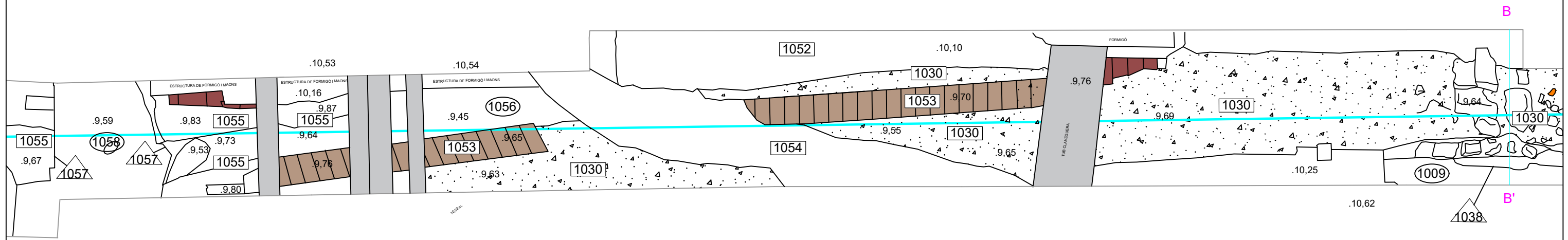
430685 430735 430785 430835 430885 430935 430985 431035 431085 431135

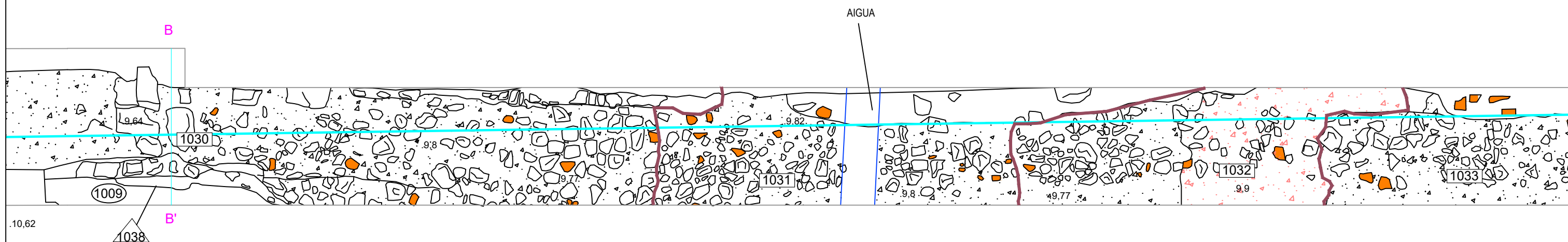

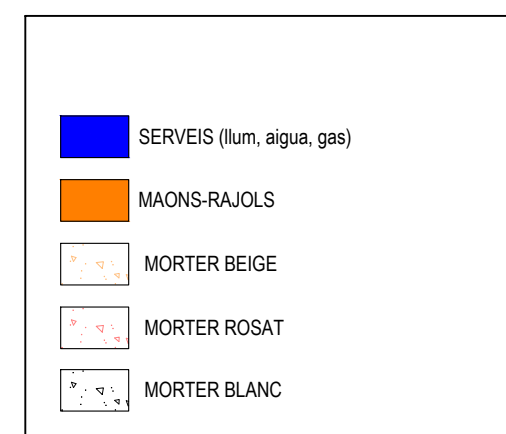
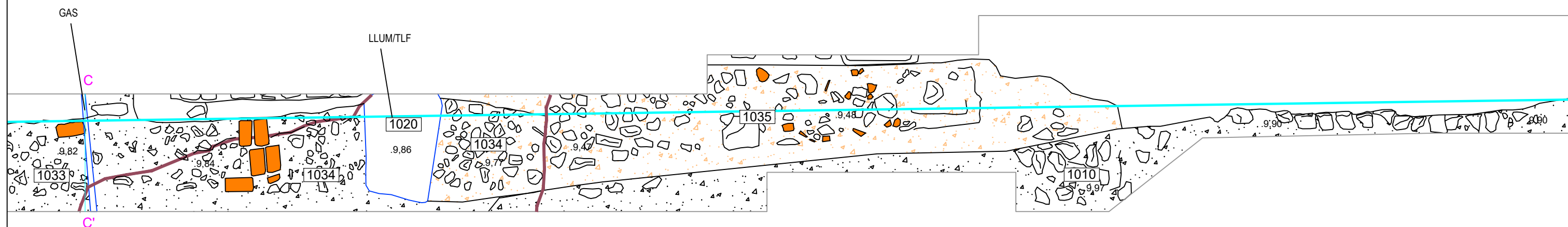
	SERVEIS (llum, aigua, gas)
	MAONS-RAJOLS
	MORTER BEIGE
	MORTER ROSAT
	MORTER BLANC

	SERVEIS (llum, aigua, gas)
	MAONS-RAJOLS
	MORTER BEIGE
	MORTER ROSAT
	MORTER BLANC

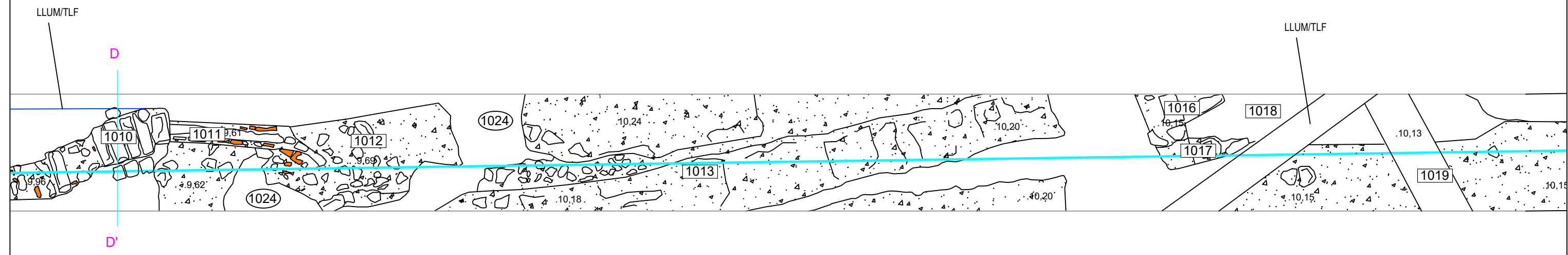

	SERVEIS (llum, aigua, gas)
	MAONS-RAJOLS
	MORTER BEIGE
	MORTER ROSAT
	MORTER BLANC

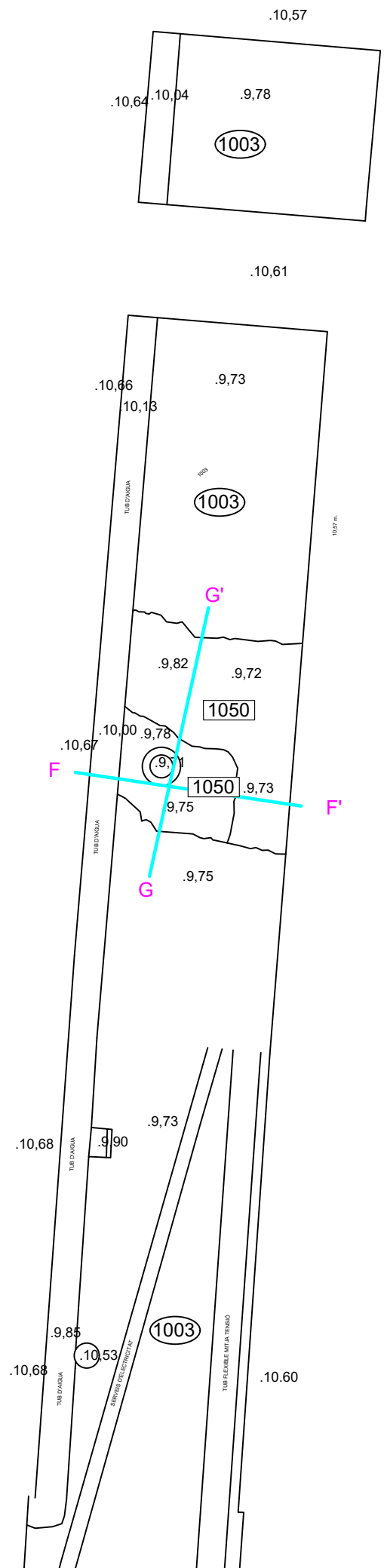

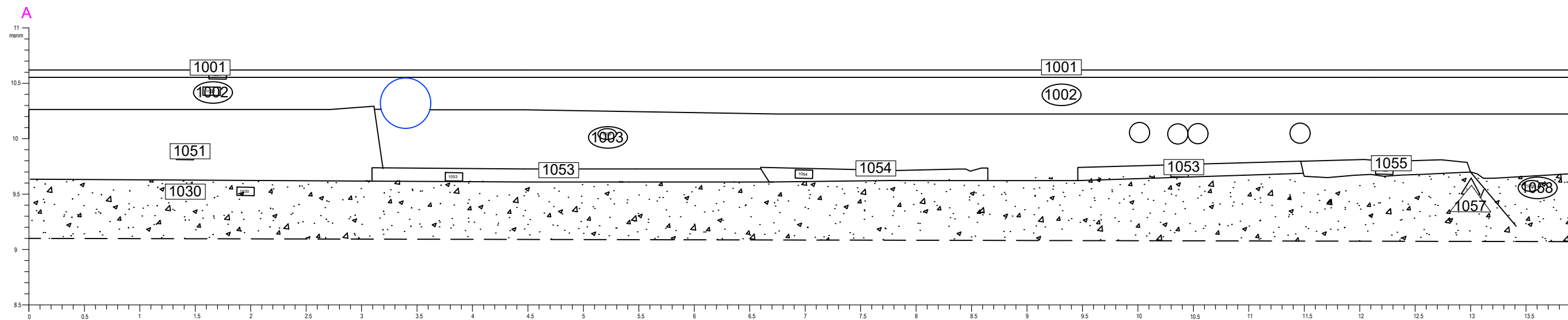
	SERVEIS (llum, aigua, gas)
	MAONS-RAJOLS
	MORTER BEIGE
	MORTER ROSAT
	MORTER BLANC

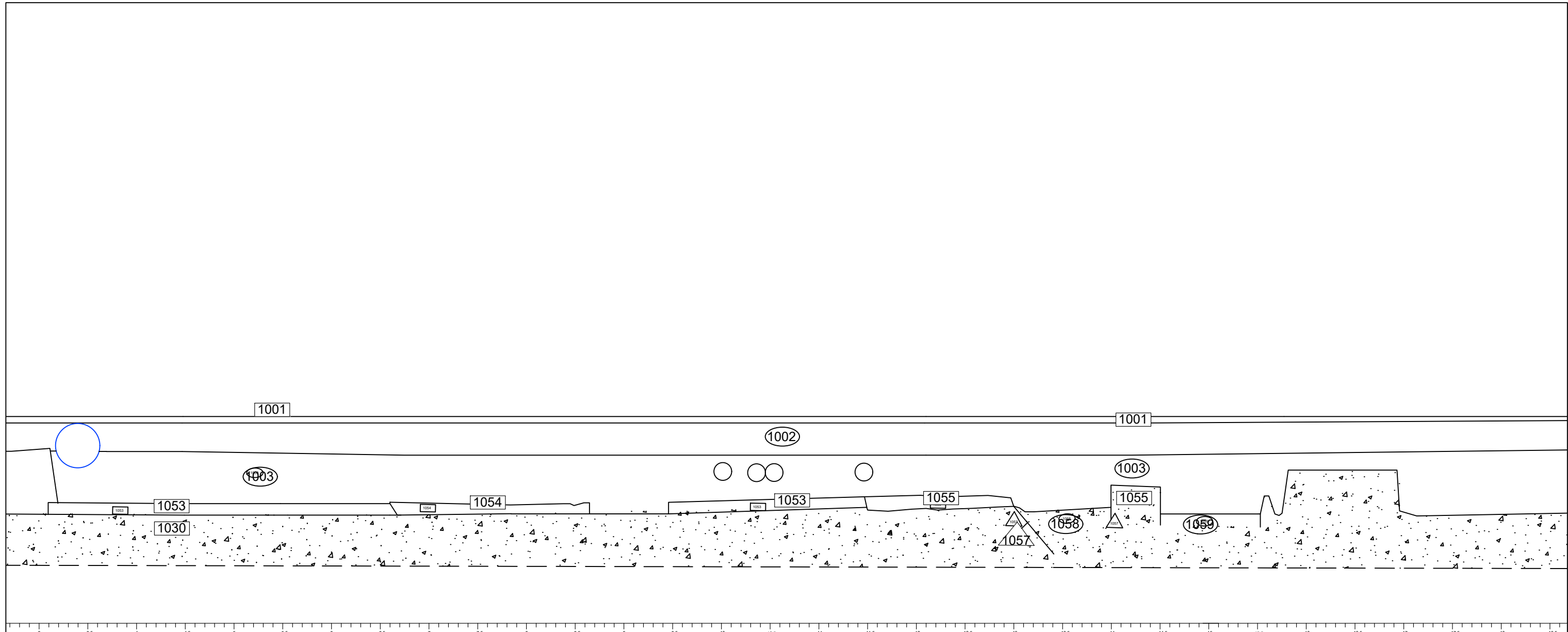
	SERVEIS (llum, aigua, gas)
	MAONS-RAJOLS
	MORTER BEIGE
	MORTER ROSAT
	MORTER BLANC

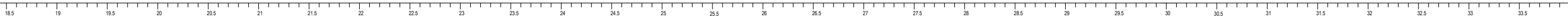
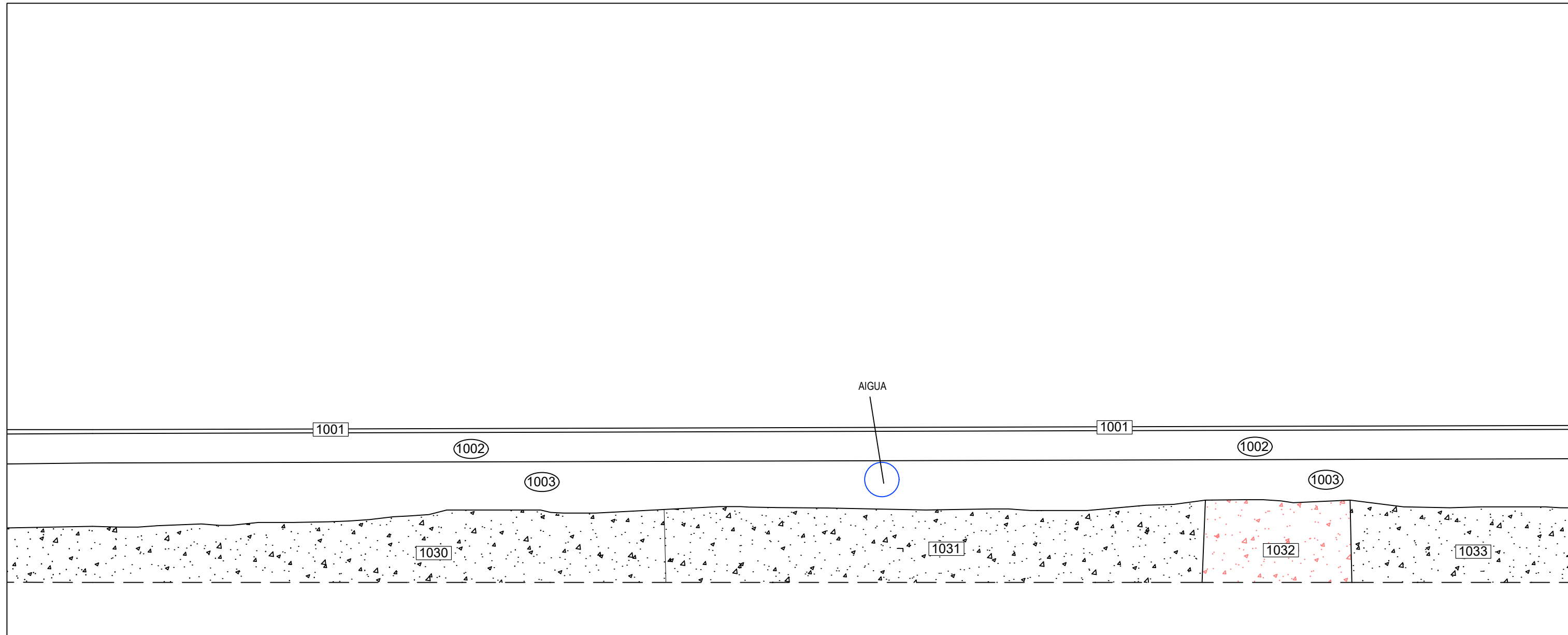
	SERVEIS (llum, aigua, gas)
	MAONS-RAJOLS
	MORTER BEIGE
	MORTER ROSAT
	MORTER BLANC

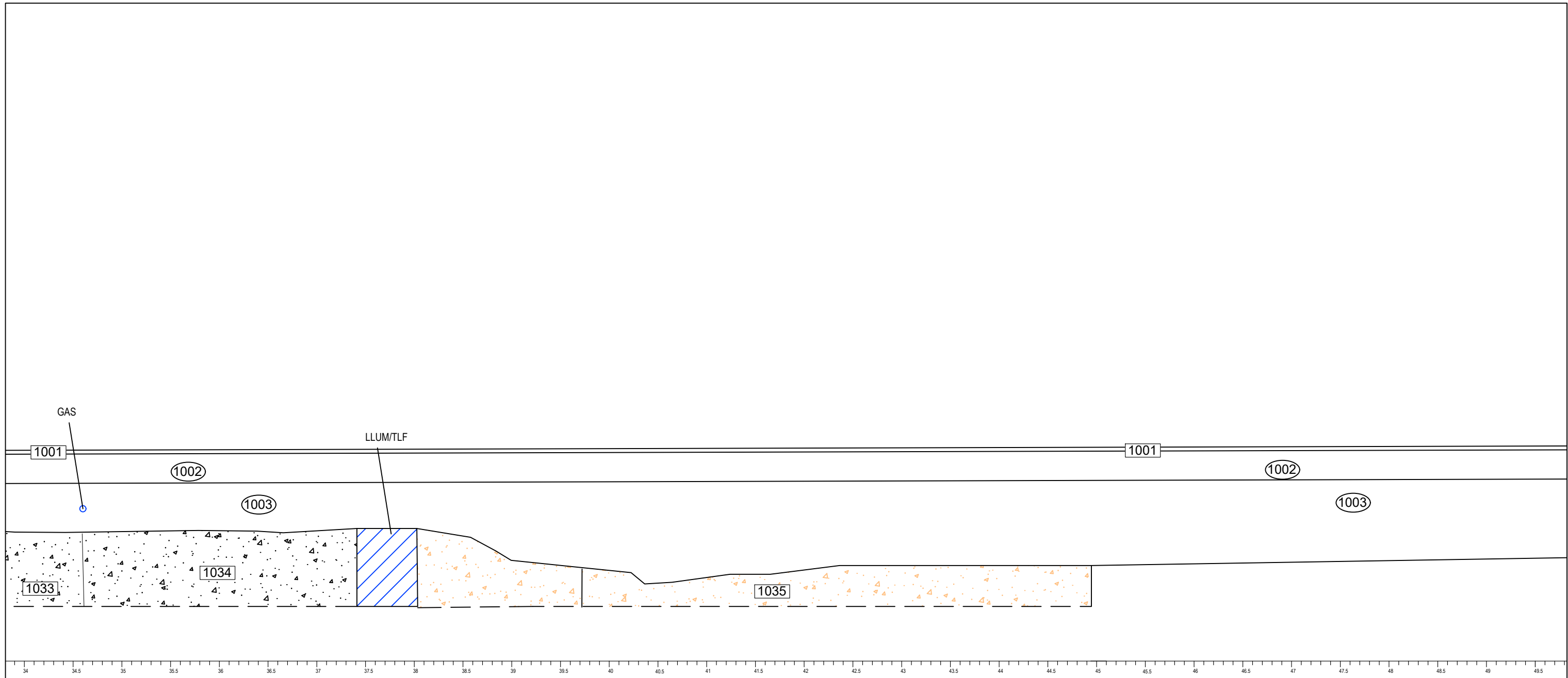
- COTA DESMUNTATGE ESTRUCTURES
- SERVEIS (llum, aigua, gas)
- MAONS-RAJOLS
- ▲▲▲ MORTER BEIGE
- ▲▲▲ MORTER ROSAT
- ▲▲▲ MORTER BLANC

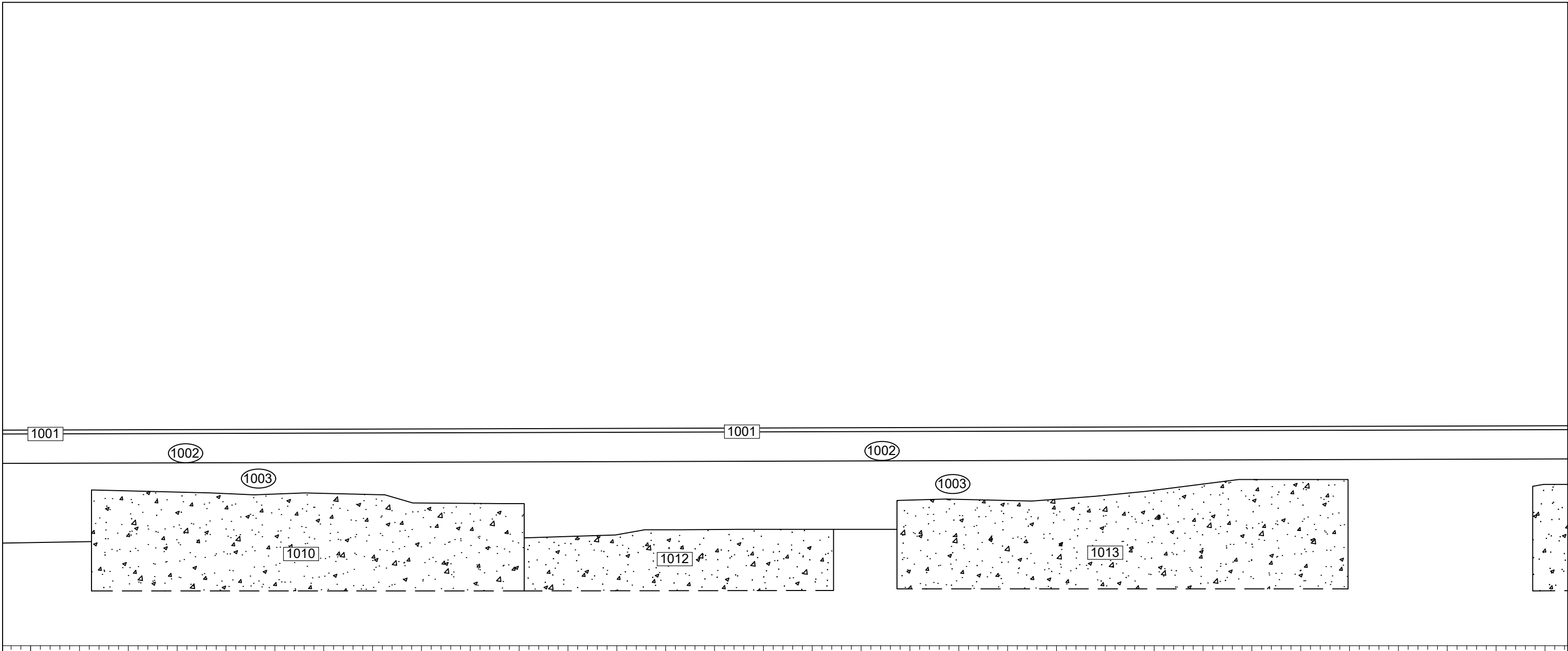
	COTA DESMUNTATGE ESTRUCTURES
	SERVEIS (llum, aigua, gas)
	MAONS-RAJOLS
	MORTER BEIGE
	MORTER ROSAT
	MORTER BLANC

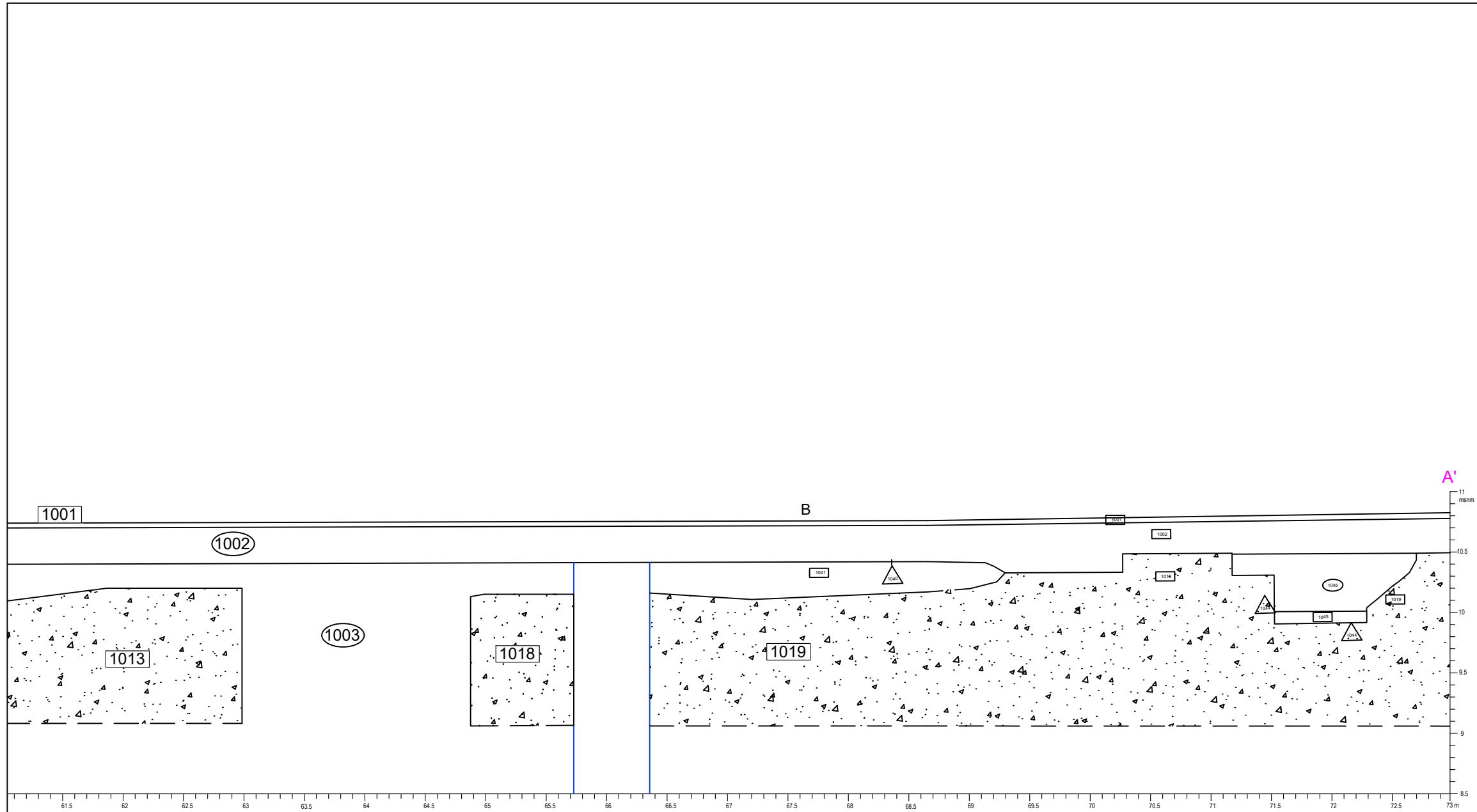
	COTA DESMUNTATGE ESTRUCTURES
	SERVEIS (llum, aigua, gas)
	MAONS-RAJOLS
	MORTER BEIGE
	MORTER ROSAT
	MORTER BLANC

	COTA DESMUNTATGE ESTRUCTURES
	SERVEIS (llum, aigua, gas)
	MAONS-RAJOLS
	MORTER BEIGE
	MORTER ROSAT
	MORTER BLANC

	COTA DESMUNTATGE ESTRUCTURES
	SERVEIS (llum, aigua, gas)
	MAONS-RAJOLS
	MORTER BEIGE
	MORTER ROSAT
	MORTER BLANC

- COTA DESMUNTATGE ESTRUCTURES
- SERVEIS (llum, aigua, gas)
- MAONS-RAJOLS
- MORTER BEIGE
- MORTER ROSAT
- MORTER BLANC

